

การพัฒนาและสำรวจสถานการณ์คุณธรรม
ด้วยดัชนีชี้วัดคุณธรรม

โดย

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

กันยายน 2565

สารบัญเนื้อหา

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ส่วนที่ 2 ผลการสอบถามความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน จากกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี	5
ส่วนที่ 3 ผลการสอบถามความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน จากกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี	37
ส่วนที่ 4 สรุปผลการจัดประชุมวิพากษ์กรอบดัชนีชี้วัดคุณธรรม เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรม ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี	55
ส่วนที่ 5 สรุปผลการจัดประชุมวิพากษ์กรอบดัชนีชี้วัดคุณธรรม เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรม ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี	75
ส่วนที่ 6 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทย ช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี	83
ส่วนที่ 7 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี ด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)	85
ส่วนที่ 8 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี ด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)	94
ส่วนที่ 9 ผลการพัฒนาแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี	103
ส่วนที่ 10 ผลการพัฒนาแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี	106
ส่วนที่ 11 ผลการสำรวจสถานการณ์คุณธรรมด้วยดัชนีชี้วัดคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี และข้อเสนอแนะ	109
ภาคผนวก	
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของ กลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี	
ข รายชื่อนิสิตเข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของ กลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี	
ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของ กลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี	

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

ภาคผนวก (ต่อ)

ง รายชื่อนักวิจัยที่เข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน
เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรม

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน	109
ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณธรรม 5 ด้าน โดยผู้ตอบแบบประเมินเป็นผู้ประเมินตนเอง	110
ตารางที่ 3 ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี	112

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง ประเด็นที่มีความสำคัญควบคู่กับการส่งเสริมคุณธรรม คือ การพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณธรรม เพื่อเป็นเครื่องมือวัดผลความเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมของคนไทยใน 5 มิติ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตสาธารณะ และกตัญญู ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายต่าง ๆ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580, 2561) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 ที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564ก) และแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศ (Big Rock) กิจกรรมที่ 1 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อนภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายของกิจกรรมเพื่อให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564ข)

การพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณธรรมนั้น ศูนย์คุณธรรมเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณธรรมและสำรวจการรับรู้ ความเข้าใจ ด้านคุณธรรมของคนไทย กระทั่ง พ.ศ. 2564 ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นของการมีเครื่องมือที่มีมาตรฐานและเกณฑ์ปกติ (norm) ในการประเมินคุณธรรมของคนไทย จึงดำเนินการสร้างชุดเครื่องมือมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณธรรมของคนไทยช่วงวัย 25-40 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงานที่ต้องแบกรับภาระหรือแรงกดดันจากหลายทาง

ดังนั้น เพื่อเป็นการต่อยอดจากการศึกษาข้างต้น ศูนย์คุณธรรมจึงมีความประสงค์ในการดำเนินการสร้างชุดเครื่องมือมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณธรรมของคนไทยช่วงวัย 13-24 ปี และ 41-60 ปี เพื่อนำไปใช้สำรวจสถานการณ์คุณธรรมของคนไทย และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมของคนไทยในช่วงวัยต่าง ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี
- 2.2 เพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี
- 2.3 เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

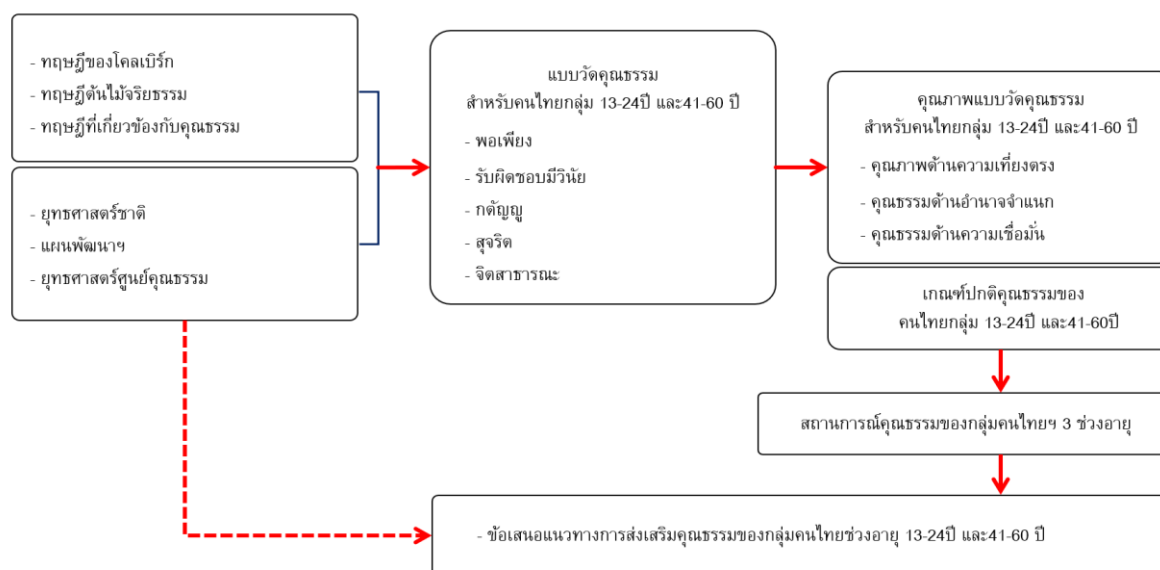
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี มีเครื่องมือมาตรฐานระดับชาติสำหรับใช้ประเมินคุณธรรมได้อย่างครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือ สามารถให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับประกอบการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมของคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี ได้อย่างเหมาะสม

4. ขอบเขตการวิจัย

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผลลัพธ์ที่ได้
1. พัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี	ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุม กลั่นกรองตัวบ่งชี้และ วิพากษ์ มากกว่า 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจาก 6 เครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ศาสนา การศึกษา เอกชน ประชาสังคม และสื่อ	1. จัดทำกรอบตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน 2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรม 5 ด้าน เพื่อสร้าง นิยามเชิงปฏิบัติการ 3. สร้างตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน 4. ประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน 5. สรุปผลการสร้างตัวบ่งชี้ คุณธรรม 5 ด้าน	2 เดือน	ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทย ช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี
2. พัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี	ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุม กลั่นกรองและวิพากษ์ เครื่องมือ	1. จัดทำกรอบการสร้างแบบ ประเมินคุณธรรม 5 ด้าน สำหรับคนไทยอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี 2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรม 5 ด้าน 3. สร้างข้อคำถามคุณธรรม 5 ด้าน สำหรับคนไทยอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี 4. ประชุมวิพากษ์เครื่องมือ 5. สรุปผลการสร้างเครื่องมือ	2 เดือน	แบบประเมินคุณธรรม 5 ด้านของกลุ่มคนไทย ช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผลลัพธ์ที่ได้
3. หาคูณภาพของเครื่องมือ	ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 9 คน	1. ประเมินคุณภาพของแบบประเมินด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 2. จัดทำสรุปผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน	2 สัปดาห์	คุณภาพของแบบประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

5. กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

6. ระเบียบวิธีวิจัย

6.1 ประเภทงานวิจัย

เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน และพัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรม 5 ด้านของคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี รวมถึงหาคูณภาพของเครื่องมือดังกล่าว

6.2 กลุ่มเป้าหมาย

6.2.1 งานระยะการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรม กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมกถันกรองและวิพากษ์ จำนวนมากกว่า 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจาก 6 เครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ศาสนา การศึกษา เอกชน ประชาสังคม และสื่อ

6.2.2 งานระยะการพัฒนาเครื่องมือ กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมกถันกรองและวิพากษ์เครื่องมือ

6.2.3 งานระยะการหาคูณภาพของเครื่องมือ กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of item-objective congruence: IOC) จำนวน 9 คน

6.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

6.3.1 คณะวิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง และทำการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้านของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี

6.3.1 หลังจากที่คุณคณะวิจัยพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้านของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมากกว่า 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจาก 6 เครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ศาสนา การศึกษา เอกชน ประชาสังคม และสื่อ ทางไปรษณีย์ เพื่อให้ศึกษารายละเอียดก่อนการจัดประชุมถกแถลงและวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม

6.3.2 หลังจากที่คุณคณะวิจัยปรับแก้ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้านตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จึงลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำพฤติกรรมภายใต้ตัวบ่งชี้ จากนั้นทำการพัฒนาแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้านของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามตามตัวบ่งชี้คุณธรรมนั้น ๆ และจัดส่งแบบประเมินดังกล่าวพร้อมกับแบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามและคุณลักษณะที่มุ่งวัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ส่วนที่ 2
ผลการสอบถามความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน
จากกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี

1. ความพอเพียง

1.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความพอเพียงของนักเรียนและนักศึกษา

○ ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ เป็นความภาคภูมิใจและมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ไม่อยากได้ในสิ่งที่ทำให้ตัวเองต้องลำบากและเดือดร้อนในอนาคต ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ความพอใจในสิ่งที่ตัวเองมี แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเรา
ห้ามมีอะไรใหม่ ๆ เราสามารถมีได้หากมันไม่ทำให้เราลำบาก”

(s1. การสอบถาม)

“การดำรงชีวิตอย่างพอมีพอกิน พอใจในสิ่งที่มียู่”

(s2. การสอบถาม)

“ยินดีกับแค่สิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน”

(s6. การสอบถาม)

“ความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี ไม่อยากได้ในสิ่งที่ตัวเองไม่มี”

(s23, s41. การสอบถาม)

“คือการใช้ชีวิตอย่างพอดีพอเหมาะ ไม่มากไปน้อยไป

ไม่ทำในสิ่งที่เกินตัว รู้จักคุณค่าในสิ่งที่ตัวเองมี”

(s44. การสอบถาม)

“พอใจในสิ่งที่ตนมีและมีภูมิด้านทานในการใช้ชีวิตมาก”

(s45, s60. การสอบถาม)

“มีเท่าไรพอใจอยู่เท่านั้น ภูมิใจในสิ่งที่มียู่”

(s67. การสอบถาม)

“ความพอใจในสิ่งที่ตนมี ไม่เดือดร้อนผู้อื่น”

(s73. การสอบถาม)

“ทำอะไรที่พอเหมาะพอดีกับตนเอง พอใจในสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ สามารถยืนด้วยตัวเองได้”

(s87. การสอบถาม)

“พออยู่ได้อย่างไม่ลำบาก มีความสุขกับชีวิตของตนเอง”

(s89, s91. การสอบถาม)

“สิ่งต่าง ๆ ที่เราภูมิใจไม่เดือดร้อนคนอื่น”

(s100. การสอบถาม)

“การประพฤติ ปฏิบัติในสิ่งที่พอดีไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป
ภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองมี ไม่ขวนขวายอยากได้ในสิ่งที่ทำให้ตัวเองมีหนี้”

(s106. การสอบถาม)

○ การประหยัดคอดอม เป็นการใช้จ่ายอย่างรู้คุณค่า ชื่อของเท่าที่จำเป็น ไม่ใช่จ่ายสุรุ่ยสุร่าย
เมื่อมีเงินเหลือจากรายจ่ายก็มีการเก็บออมเงินไว้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“พอใช้ พอเก็บ มีแค่เหน็บก็ใช้ก็เก็บเท่านั้น”

(s12. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ไม่ใช่ชื่อของฟุ่มเฟือย”

(s21, s24,s25. การสอบถาม)

“รายจ่ายไม่เกินรายรับ จัดสรรเงินได้โดยมีเงินเหลือเก็บ”

(s26. การสอบถาม)

“ใช้เงินให้คุ้มค่า ใช้ของอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย”

(s31, s34, s36. การสอบถาม)

“การกินเท่าที่มีไม่ใช้จ่ายหรือไม่ทำอะไรมากเกินไปหรือน้อยเกินไป”

(s37. การสอบถาม)

“การประหยัด ใช้จ่ายไม่สุรุ่ยสุร่าย อยู่อย่างพอดี”

(s38. การสอบถาม)

“การใช้ไม่มากเกินไป แต่ใช้เงินตามจำนวนที่เรามีก็พอ”

(s42. การสอบถาม)

“ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักใช้ประโยชน์ และประหยัดกับสิ่งที่ไม่จำเป็นในการดำรงอยู่”

(s50. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายตามที่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย”

(s52. การสอบถาม)

“การรู้จักประหยัด รู้จักอดออม มีกินมีใช้อย่างพอเพียง ซึ่งไม่ทำให้เดือดร้อนผู้อื่น”

(s58. การสอบถาม)

“การใช้เงินอย่างมีค่าที่สุดตามความต้องการจำเป็น”

(s51, s59. การสอบถาม)

“ใช้ของอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยซื้อของที่จำเป็นเข้าบ้าน”

(s61. การสอบถาม)

“มีความรอบคอบในการใช้จ่ายในแต่ละครั้ง จะได้มีเงินเก็บไว้ใช้งานยามฉุกเฉิน”

(s63. การสอบถาม)

“ความพอประมาณ ใช้ของอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย”

(s64. การสอบถาม)

“ไม่ซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือไม่ใช้เงินจนมากเกินไปเก็บออมอยู่เสมอ”

(s65, s74, s84, s85, s90. การสอบถาม)

“ใช้ชีวิตในแบบพอมีพอกิน ไม่ฟุ่มเฟือย”

(s66. การสอบถาม)

“ใช้สิ่งของเท่าที่มี เท่าที่จำเป็น”

(s76. การสอบถาม)

“มีเงินใช้สำหรับการประหยัดดอคอม เราจะพอเพียงได้ต้องเริ่มจากการมีเงินก่อนถึงจะพอเพียงได้ มีเงินเก็บได้” (s92. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายอย่างรู้คุณค่าของเงิน และใช้จ่ายอย่างพอดีกับเงินที่มี”

(s94. การสอบถาม)

“การใช้สิ่งของที่มีอยู่อย่างประหยัด ไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและไม่ใช้จ่ายจนเกินกำลังของตนเอง” (s95. การสอบถาม)

“ประหยัด อดออม อยู่อย่างพอมีพอกิน”

(s97, s99 การสอบถาม)

“การที่เราใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ซื้อของที่ไม่จำเป็น”

(s102. การสอบถาม)

1.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความพอเพียงของนักเรียนและนักศึกษา

○ การประหยัดดอคอม เป็นการที่บุคคลใช้เงินอย่างเหมาะสมกับรายรับและรายจ่ายของตนเอง เป็นการใช้จ่ายอย่างมีสติและรู้คุณค่าของเงิน ซื้อสิ่งของเท่าที่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ตระหนี่ถี่เหนียวจนทำให้ตนเองตกระกำลำบาก เมื่อมีเงินเหลือจากรายจ่ายก็มีการเก็บออมเงินไว้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน รวมถึงการนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำเพื่อไม่ต้องซื้อสิ่งของนั้นใหม่ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การซื้อของต่าง ๆ ให้ตามความจำเป็นต่อตัวเอง”

(s1. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายเงินประหยัดดอคอม ซื้อของใช้เท่าที่จำเป็น”

(s2. การสอบถาม)

“รู้จักใช้ รู้จักเก็บออม ไม่ใช้จ่ายเกินตัว”

(s4. การสอบถาม)

“ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหรา ใช้จ่ายพอดีตัว”

(s5. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ ฐานะตัวเอง ไม่ใช้จ่ายเกินความจำเป็น”

(s13, s14, s15, s25, s26, s27, s28, s29, s31. การสอบถาม)

“กินอยู่ให้พอกับรายได้ พร้อมกับเหลือเงินเก็บไว้ด้วย”

(s17. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า ไม่ทำให้เกิดความลำบากด้านการเงิน”

(s20. การสอบถาม)

“การฝากเงินในธนาคาร อดออม ซื้อของที่จำเป็นไม่ใช่ต้องการ”

(s33 s34, s39, s46. การสอบถาม)

“การใช้เงินอย่างประหยัด รู้จักใช้รู้จักเก็บออม”

(s35, s36, s42, s43, s53, s60, s61, s62, s63, s64, s65, s66, s67, s68, s70, s71, s82, s83, s84. การสอบถาม)

“การใช้เงินแบบไม่ฟุ่มเฟือยใช้จ่ายแต่สิ่งของจำเป็น”

(s37, s40, s44. การสอบถาม)

“คิดไตร่ตรองก่อนซื้อเสมอว่าของสิ่งนั้นจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันจริงๆ”

(s47. การสอบถาม)

“มีความประหยัด อยู่แบบไม่หรูหราและไม่อดกินมือกินมือ”

(s48. การสอบถาม)

“ใช้สิ่งของที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับตัวเองและครอบครัว ไม่ใช้จ่ายสิ่งที่ไม่จำเป็น”

(s50, s52. การสอบถาม)

“การที่ซื้อของที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย”

(s57, s72, s73, s90. การสอบถาม)

“การประหยัดใช้จ่ายอย่างไม่สิ้นเปลือง”

(s75, s76, s81. การสอบถาม)

“ชื่อของที่จำเป็น ประหยัด อดออม”

(s78. การสอบถาม)

“เห็นคุณค่าของเงิน และใช้เงินอย่างมีสติ”

(s79. การสอบถาม)

“ไม่ซื้อของที่ไม่จำเป็นและแพงจนเกินไป”

(s85. การสอบถาม)

“ชื่อของที่พอเพียงสมกับฐานะของตัวเอง ไม่หรูหราเกินไป และไม่จนเกินไป”

(s88. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายเหมาะสมกับเงินที่ตัวเองมี มีเงินเก็บ ไม่อดอยาก”

(s93. การสอบถาม)

“การไม่ซื้อของฟุ่มเฟือยและยังไม่จำเป็นที่ต้องใช้”

(s94. การสอบถาม)

“การซื้อของที่จำเป็น เก็บเงินไว้ใช้ในยามลำบาก”

(s96, s97, s98, s104. การสอบถาม)

“การใช้เงิน ไม่ซื้อของที่แพงเกินไป อะไรที่สามารถกลับมารีไซเคิลได้
ก็เอากลับมาใช้ซ้ำ เพื่อประหยัดเงิน”

(s103. การสอบถาม)

“การประหยัดอดออม ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้สอยสิ่งต่างๆด้วยความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์”

(s105. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายแบบไม่เกินตัว ใช้จ่ายแบบพอดี ไม่ลุดโต่ง”

(s106. การสอบถาม)

○ การปลูกพืชผักสวนครัว เป็นการที่บุคคลมีการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษไว้รับประทานเอง และเมื่อมีพืชผักสวนครัวเหลือกินเหลือใช้ก็จะนำไปแจกจ่ายผู้อื่นและนำไปค้าขายสร้างรายได้พิเศษให้กับตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ปลูกผักไว้กินเอง และทำเกษตรสวนครัวไร้สารพิษสร้างรายได้
หลายทางจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย”

(s3. การสอบถาม)

“ปลูกพืชผักไว้ทานเอง เมื่อมีมากก็นำไปแจกจ่ายหรือขายในหมู่บ้าน”

(s22. การสอบถาม)

“การปลูกผักสวนครัวกินเอง ถ้าเหลือก็เอาไปขายเพื่อน หาเงินเพิ่ม”

(s32. การสอบถาม)

“ปลูกผักไว้รับประทานเอง แล้วยังขายผักแลกเงิน”

(s38, 51, 58,69,92. การสอบถาม)

“ปลูกผักสวนครัวไว้กินและสามารถนำไปขายได้”

(s80. การสอบถาม)

“การปลูกผักสวนครัวเอาไว้รับประทานกินเองได้”

(s95. การสอบถาม)

“ปลูกผักกินเอง สามารถเอามาทำกับข้าวได้หลายอย่าง”

(s99. การสอบถาม)

“ปลูกผักเอาไปขาย ถ้าเหลือก็เก็บไว้กิน”

(s102. การสอบถาม)

2. ความกตัญญู

2.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความกตัญญูของนักเรียนและนักศึกษา

○ **การสำนึกบุญคุณ** เป็นการที่บุคคลมีความรู้สึกเชิงบวก มีความรู้สึกขอบคุณและซาบซึ้งในสิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติพี่น้องที่เสียสละดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักความอบอุ่น ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือจนบุคคลนั้นสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ครูบาอาจารย์ที่ให้ความรู้ในวิชาการและฝึกทักษะชีวิตแก่ตนเองจนสามารถประกอบสัมมาอาชีพได้เป็นอย่างดี และผู้มีพระคุณที่ให้ความเมตตาและช่วยเหลือบุคคลนั้นให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การระลึกคุณของพ่อแม่ ครู และผู้มีพระคุณต่อเรา”

(s2, s5, s17, s45, s60, s66, s70, s86. การสอบถาม)

“ขอบคุณครูบาอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางวิชาการและวิชาชีวิตมาให้ประกอบอาชีพในทุกวันนี้”

(s7. การสอบถาม)

“ซาบซึ้งที่ผู้ปกครองและญาติพี่น้องให้ความอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนด้วยความรัก ช่วยเหลือ สนับสนุนจนเรียนจบมหาลัย มีงานที่สุจริตทำ”

(s8. การสอบถาม)

“การรู้สึกสำนึกในบุญคุณว่าเค้าเคยช่วยเหลืออะไรเราบ้าง ถ้าไม่มีเค้า เราก็ไม่ประสบความสำเร็จในวันนี้”

(s46, s48. การสอบถาม)

“สำนึกบุญคุณคนที่เลี้ยงดูหรือช่วยเหลือมาโดยตลอด”

(s56. การสอบถาม)

“ซาบซึ้งถึงบุญคุณกับคนที่เมตตาและดูแลเราเป็นอย่างดี”

(s58. การสอบถาม)

“การรู้จักบุญคุณคน ซาบซึ้ง ขอบคุณเสมอที่ทำดีกับเรา”

(s60, s94, s96. การสอบถาม)

“ป้อนข้าวป้อนน้ำ ดูแลเราไม่ทอดทิ้งเราไปไหนเลย”

(s78. การสอบถาม)

“รู้คุณของคนที่ดีเลี้ยงเรามาว่าเค้าลำบากแค่ไหน”

(s104. การสอบถาม)

○ การตอบแทนบุญคุณ เป็นการที่บุคคลมีการเชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน มีการปฏิบัติตนเป็นคนดีและไม่สร้างปัญหาให้พ่อแม่หนักใจ มีการดูแลเอาใจใส่พ่อแม่ด้วยความรักและความอบอุ่น มีการพาพ่อแม่ไปสถานที่ที่อยากไป มีการพาพ่อแม่ไปตรวจสุขภาพเพื่อดูแลสุขภาพของพ่อแม่ให้แข็งแรง ไม่ทอดทิ้งพ่อแม่ให้อยู่อย่างลำบาก รวมถึงช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อตอบแทนบุญคุณที่ตนเองเคยได้รับในอดีต ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ใครที่เขาคอยช่วยเหลือเรา เราต้องช่วยเหลือกลับ”

(s1, s10, s14, s15. การสอบถาม)

“ดูแลตนเองได้และดูแลคนในครอบครัวได้เป็นอย่างดี”

(s4. การสอบถาม)

“ดูแลพ่อแม่ ช่วยเหลือพ่อแม่”

(s16, s22. การสอบถาม)

“รู้ว่าใครที่มีการช่วยเหลือเราบ้าง แล้วไม่ลืมที่จะช่วยเหลือคน ๆ นั้น”

(s23. การสอบถาม)

“เมื่อพ่อแม่ลำบากหรือเดือดร้อน เราก็ดูแลพ่อแม่เป็นอย่างดี”

(s24. การสอบถาม)

“การที่คนเราทำสิ่งที่ดีต่อคนที่มีพระคุณ”

(s26. การสอบถาม)

“เป็นเด็กดี เชื่อฟังพ่อแม่”

(s36. การสอบถาม)

“ใครทำดีด้วย เราก็กทำดีตอบ”

(s38. การสอบถาม)

“ดูแลพ่อแม่ พาพ่อแม่ไปเที่ยวตามที่พ่อแม่อยากไป พาพ่อแม่ไปตรวจสุขภาพประจำปี
เพื่อให้พ่อแม่ร่างกายแข็งแรง”

(s47, s49. การสอบถาม)

“เป็นคนที่ดีต่อพ่อแม่ ไม่สร้างความสะดวกหรือกับพ่อแม่”

(s51. การสอบถาม)

“ท่านเลี้ยงเรามาอย่างไรเราต้องให้เขามากกว่านั้นดูแลพ่อแม่อย่างดี ไม่ทอดทิ้งเขาตอนแก่”

(s55. การสอบถาม)

“การตอบแทนในสิ่งที่เขาทำดีกับเรา”

(s59. การสอบถาม)

“การดูแลพ่อแม่ให้มีความสุขยามแก่เฒ่า เวลาพ่อแม่ไม่อยู่จะได้ไม่เสียใจว่าดูแลพ่อแม่ไม่ดี
ปล่อยให้พ่อแม่ลำบาก”

(s61, s68. การสอบถาม)

“มีความรักดูแลเอาใจใส่เชื่อฟังพ่อแม่ เป็นคนดีของพ่อแม่”

(s67, s69, s71. การสอบถาม)

“การดูแลพ่อแม่ด้วยความรักและความเต็มใจอย่างยิ่ง”

(s72. การสอบถาม)

“การให้ความรักและความอบอุ่นต่อผู้มีพระคุณ
เพื่อตอบแทนผู้มีพระคุณที่ทำให้เราอยู่อย่างมีความสุข”

(s75. การสอบถาม)

“แบ่งเบาระยะของพ่อแม่ ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

ไม่สร้างปัญหาให้พ่อแม่ต้องปวดหัว”

(s.80 การสอบถาม)

“ทำอะไรให้กับคนที่ดูแลเราเป็นสิ่งตอบแทน ทำให้ด้วยความรักและความเต็มใจ”
(s88, s91. การสอบถาม)

“การดูแลพ่อแม่ หรือครู อาจารย์ หรือคนที่เรารักเป็นอย่างดี”
(s76, s91, s92, s95, s97. การสอบถาม)

“เมื่อได้รับสิ่งดี ๆ จากเขาเราก็ควรที่จะตอบแทนด้วยการช่วยเหลือผู้อื่น”
(s98. การสอบถาม)

“การตอบแทนพระคุณพ่อแม่ที่สูญเสียเลี้ยงเรามาตั้งแต่เด็กจนโตแล้วสามารถเลี้ยงตนเองได้
ด้วยการทำตัวเป็นคนดี เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้พ่อแม่”
(s102. การสอบถาม)

2.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความกตัญญูของนักเรียนและนักศึกษา

○ การสำนึกบุญคุณ เป็นการที่บุคคลมีความรู้สึกขอบคุณและซาบซึ้งในสิ่งที่พ่อแม่และผู้มีพระคุณ
ลำบากหาเลี้ยงชีพ เพื่อให้บุคคลนั้นได้เรียนหนังสือและมีชีวิตที่มีความสุข ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่ลืมบุญคุณสำนึกบุญคุณอยู่เสมอที่ผู้มีพระคุณทำให้เรา”
(s.22 การสอบถาม)

“ขอบคุณสิ่งที่พ่อแม่เลี้ยงดูเรามาเป็นอย่างดีให้เราได้เรียนหนังสือ”
(s.48 การสอบถาม)

“ซาบซึ้งจริงใจที่พ่อแม่ลำบากหาเลี้ยงเราให้มีชีวิตที่สุขสบายมีความสุข”
(s71. การสอบถาม)

○ การตอบแทนพระคุณ เป็นการที่บุคคลมีการเชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ตั้งใจเรียน
หนังสือ สามารถดูแลตัวเองได้ มีความประพฤติตนเป็นคนดี ไม่สร้างปัญหาให้พ่อแม่ลำบากใจ มีการทำงาน
พิเศษเพื่อหารายได้ให้พ่อแม่ มีการดูแลเอาใจใส่พ่อแม่และผู้มีพระคุณด้วยความรัก เมื่อพ่อแม่เจ็บป่วยก็พาไป
รักษาพยาบาลให้ร่างกายหายป่วยและมีความสุขในบั้นปลายชีวิต ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ช่วยเหลือคนที่เคยช่วยเหลือเรา”
(s1, s72, s73, s75. การสอบถาม)

“ทำงานพิเศษหาเลี้ยงครอบครัวอีกทางเพื่อให้เงินพ่อแม่”

(s3. การสอบถาม)

“ดูแลตนเองไม่เป็นปัญหาหรือเป็นภาระให้พ่อแม่ลำบากใจ”

(s4. การสอบถาม)

“เลี้ยงดูพ่อแม่ยามชราและดูแลพ่อแม่เมื่อเจ็บป่วย ไปหาหมอ
ให้กินยาดี ร่างกายจะได้หาย กลับมามีชีวิตปกติสุขได้”

(s16, s24. การสอบถาม)

“การมีน้ำใจช่วยเหลือพ่อแม่และผู้อื่นที่มีพระคุณต่อเราอย่างเต็มใจ”

(s22, s23. การสอบถาม)

“การไม่ทอดทิ้งพ่อแม่ที่แก่ชราช่วยพ่อแม่ให้เขาได้อยู่สบาย”

(s37. การสอบถาม)

“มีคนมาช่วยเรา เค้าเดือดร้อนเราก็คอยช่วยเหลือ”

(s38. การสอบถาม)

“รักพ่อแม่คุณครูและผู้มีพระคุณทุกท่าน”

(s39. การสอบถาม)

“ช่วยงานบ้านแบ่งเบาภาระพ่อแม่ หรือพ่อแม่ไปประกอบอาชีพเสริม
เราก็ช่วยพ่อแม่ทำงานด้วย”

(s32, s40, s41, s42. การสอบถาม)

“เป็นบุตรหรือคนที่ดีต่อท่านนั้นๆ ใช้ชีวิตของตัวเองให้มีความสุข
ตอบแทนสิ่งต่างๆ ให้ผู้มีพระคุณเท่าที่ทำได้และสมควร ช่วยดูแลผู้มีพระคุณในสิ่งที่ตนทำได้”

(s44. การสอบถาม)

“เติบโตเป็นคนที่ดีดูแลครอบครัว”

(s51. การสอบถาม)

“ช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระ และดูแลพ่อแม่”

(s51, s61. การสอบถาม)

“ส่งเงินให้พ่อแม่ใช้ ดูแลท่านเมื่อยามป่วยไข้”

(s53, s62. การสอบถาม)

“พ่อแม่ส่งเสียให้เรียน ก็ตั้งใจเรียนให้มากที่สุด
เรียนจบมาจะได้หาเลี้ยงครอบครัวให้มีความสุขได้”

(s59. การสอบถาม)

“รักและดูแลคุณพ่อคุณแม่เป็นอย่างดีเหมือนกับที่ท่านทั้งสองเลี้ยงดูเรามาอย่างดี”

(s63, s69. การสอบถาม)

“ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ช่วยทำงานบ้าน”

(s80, s81, s82. การสอบถาม)

“ส่งเสียเงินเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่ปู่ย่าตายายให้สุขสบาย”

(s84. การสอบถาม)

“การทำประโยชน์ให้แก่ผู้มีพระคุณ รวมถึงการไม่ทำตัวให้ผู้มีพระคุณเดือดร้อนด้วย”

(s87. การสอบถาม)

“พูดวาจาที่เหมาะสมกับพ่อแม่ด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไม่พูดจาเสียดสีทำให้พ่อแม่เสียใจ”

(s88. การสอบถาม)

“เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ไม่ดื้อรั้น ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ”

(s91, s103. การสอบถาม)

“การปฏิบัติตนเองให้เป็นคนดีให้พ่อแม่ชื่นใจ”

(s95. การสอบถาม)

“พ่อแม่เลี้ยงดูเราตั้งแต่เด็ก ก็ต้องดูแลท่านในยามเจ็บป่วย”

(s98. การสอบถาม)

“การดูเอาใจใส่ บิดามารดา ครูอาจารย์”

(s100. การสอบถาม)

“การแสดงออกด้วยความรักและการทำเพื่อตอบแทนสิ่งที่ได้รับมาในทางที่ดี”

(s101. การสอบถาม)

“การดูแลพ่อแม่เมื่อเขาไม่สบาย ให้เงินเดือนพ่อแม่ทุกเดือน”

(s102. การสอบถาม)

3. ความรับผิดชอบ

3.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความรับผิดชอบของนักเรียนและนักศึกษา

○ ความตรงต่อเวลา เป็นการที่บุคคลมาทำงานและมีการส่งงานตามเวลาที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเสร็จสิ้นตรงเวลา”

(s27. การสอบถาม)

“การมาทำงานทันเวลา การส่งงานตรงต่อเวลา”

(s38. การสอบถาม)

“การส่งงานก่อนเวลาที่กำหนดไว้”

(s39. การสอบถาม)

“การรู้จักรักษาคำพูดในการที่เรารับงานมาหรือสิ่งที่เราทำไปแล้วว่าจะส่งงานตอนนี้อย่างไร ก็ต้องส่งงานตอนนี้ตามที่สัญญาไว้”

(s53. การสอบถาม)

“ทำงานให้สำเร็จในวันนี้ ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง”

(s98. การสอบถาม)

“การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตรงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้”

(s103. การสอบถาม)

○ การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นการที่บุคคลรับรู้หน้าที่ที่ตนเองต้องปฏิบัติ มีการเรียงลำดับความสำคัญของงานได้เป็นอย่างดี มีการทำงานตามที่วางแผนไว้ โดยไม่ไปก้าวล่วงงานที่ผู้อื่นรับผิดชอบ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การรู้หน้าที่ของตนเองว่าจะทำอะไรก่อนหลัง เรียงลำดับความสำคัญ และทำงานตามตามที่วางแผนไว้ โดยไม่ไปยุ่งย่ามในงานที่คนอื่นรับผิดชอบ”
(s25. การสอบถาม)

“การทำหน้าที่ของตนเองให้ดี”
(s34. การสอบถาม)

“การรู้หน้าที่และสิ่งสมควรปฏิบัติ และปฏิบัติให้ไม่ขาดตกบกพร่อง
การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง”
(s72. การสอบถาม)

○ ความตั้งใจในการทำงานอย่างสุดความสามารถ เป็นการที่บุคคลมีความใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้นและมุ่งมั่นตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ ถึงแม้จะมีอุปสรรคในการทำงาน บุคคลนั้นจะแก้ไขปัญหาการทำงานอย่างสุดความสามารถ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“รู้จักใส่ใจงานที่ได้รับมอบหมายทุกรายละเอียด
ทำงานอย่างเต็มที่ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน”
(s76. การสอบถาม)

“การทำในสิ่งที่ตนเองได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ
และการทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ขาดตกบกพร่อง
ถึงแม้จะมีปัญหา ก็จะแก้ปัญหาในการทำงานให้ได้”
(s87. การสอบถาม)

○ การยอมรับทุกการกระทำของตนเอง เป็นการที่บุคคลทำสิ่งที่ดีงาม บุคคลนั้นยอมรับคำชื่นชมยินดีจากผู้อื่น แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลทำสิ่งที่ผิดพลาด บุคคลมีการยอมรับความผิดพลาดของตนเอง โดยไม่หลีกเลี่ยงหรือโยนความผิดให้ผู้อื่น โดยบุคคลนั้นจะนำสิ่งที่ผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การยอมรับผลจากการกระทำทั้งเรื่องที่ดีและไม่ดีที่ได้ทำลงไป”

(s22. การสอบถาม)

“การทำผิดแล้วยอมรับผิด ไม่หนีปัญหา ไม่โยนความผิดของตนให้ผู้อื่น”

(s31. การสอบถาม)

“การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยรู้ผิดชอบชั่วดี เมื่อทำสิ่งใดผิดก็พร้อมจะแก้ไขปรับปรุง หรือรับผิดรับชอบ โดยไม่โทษคนอื่นเป็นคนทำ”

(s44. การสอบถาม)

“การยอมรับผลของการกระทำ ถ้าทำดี ก็รับคำชื่นชมยินดี ถ้าทำไม่ดี ก็ต้องยอมรับว่าทำไม่ดี แล้วจะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น”

(s93. การสอบถาม)

○ การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการที่บุคคลทำงานที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การปฏิบัติต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมายได้ตามที่เป้าหมาย”

(s2. การสอบถาม)

“การทำหน้าที่ที่ได้เรามอบหมายอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี”

(s3, s4, s24. การสอบถาม)

“ทำงานที่ได้มอบหมายได้อย่างสมบูรณ์และเสร็จสิ้นได้ด้วยดี”

(s91, s92. การสอบถาม)

“การทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ดีให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดไว้”

(s95. การสอบถาม)

3.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนและนักศึกษา

○ ความตรงต่อเวลา เป็นการที่บุคคลมาเรียนและมาทำงานตามเวลาที่กำหนดไว้ และมีการส่งการบ้านและส่งงานตามเวลาที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“มาเรียนแต่เช้าและทำงานตรงต่อเวลา”

(s3. การสอบถาม)

“มาเข้าเรียนตรงเวลา ไม่มาโรงเรียนสาย”

(s15, s38. การสอบถาม)

“การเข้าแถวเคารพธงชาติในตรงเวลา”

(s32. การสอบถาม)

“การเข้าเรียนให้ตรงเวลา”

(s33, s39. การสอบถาม)

“ทำงานส่งตรงตามเวลา”

(s34, s85. การสอบถาม)

“ไปโรงเรียนทุกวัน ไม่มาโรงเรียนสาย ตื่นนอนตรงเวลา นอนตรงเวลา”

(s36. การสอบถาม)

“การทำงานที่ได้รับจากครูบาอาจารย์ให้เสร็จก่อนเดทไลน์”

(s47. การสอบถาม)

“ส่งงานตรงตามเวลาที่ครูกำหนด”

(s49, s51, s52, s53. การสอบถาม)

“มาโรงเรียนตรงเวลา ทำการบ้านส่งตรงเวลาทุกครั้ง”

(s69. การสอบถาม)

“มาเข้างานตรงเวลา มาแต่เช้า ไม่เข้างานสาย”

(s79. การสอบถาม)

“ทำอะไรได้เสร็จทันเวลา”

(s99. การสอบถาม)

“เมื่อมีนัดต้องทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นก็ต้องมาให้ตรงต่อเวลา
ไม่ควรมาสายปล่อยให้คนอื่นรอนาน มันไม่ดี”
(s102. การสอบถาม)

○ ความตั้งใจในการทำงานอย่างสุดความสามารถ เป็นการที่บุคคลมีความใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้นและมุ่งมั่นตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ โดยไม่รู้สึกรู้สึกเหน็ดเหนื่อยในการทำงาน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย ใส่ใจงาน กระตือรือร้น
อุทิศตนในการทำงานอย่างเต็มที่ โดยไม่รู้สึกรู้สึกเหน็ดเหนื่อยในการทำงาน”
(s9. การสอบถาม)

“ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ”
(s10. การสอบถาม)

“การทำงานต่าง ๆ อย่างใส่ใจ ให้มีความประณีต รอบคอบ”
(s100. การสอบถาม)

○ การยอมรับความผิดจากการกระทำของตนเอง เป็นการที่บุคคลมีการยอมรับในสิ่งที่ตนเองทำผิดพลาด โดยไม่หลีกเลี่ยงหรือหนีความผิดพลาดที่เกิดขึ้น มองว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนที่ทำให้ตนเองปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำผิดก็ยอมรับผิด มองความผิดเป็นบทเรียนให้พัฒนาตนเองแล้ว
จะปรับปรุงตัวใหม่ให้เหมาะสม”
(s31. การสอบถาม)

“รับผิดชอบเมื่อทำผิด ไม่หนีหน้า ไม่หลบเลี่ยง รับผิดในสิ่งที่ตนเองก่อขึ้น”
(s61. การสอบถาม)

○ การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการที่บุคคลทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูหรือผู้บังคับบัญชาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำงานให้ลุล่วงตามเป้าหมาย”

(s16. การสอบถาม)

“ทำงานให้เสร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้”

(s21. การสอบถาม)

“การทำงานที่ครูสั่งให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายได้”

(s24, s25, s26, s27, s28, s59. การสอบถาม)

“การทำงานของตนเองที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเพราะเป็นความรับผิดชอบของเรา”

(s95. การสอบถาม)

“ทำในสิ่งที่ได้ฝึดยุติสำเร็จตามเป้าหมาย”

(s97. การสอบถาม)

4. ความมีวินัย

4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความมีวินัยของนักเรียนและนักศึกษา

○ การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เป็นการที่บุคคลสามารถควบคุมหรือบังคับให้ตนเองสามารถประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับ เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้”

(s6, s16. การสอบถาม)

“การที่สามารถควบคุมหรือบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆได้”

(s22. การสอบถาม)

“อยู่ในกฎเกณฑ์ไม่ทำผิดกฎที่ตั้งไว้”

(s37. การสอบถาม)

“การอยู่ในกรอบของการเป็นระเบียบเป็นขั้นตอน”

(s40. การสอบถาม)

“ถ้ามีกฎที่ควรพึงปฏิบัติก็จะต้องไม่ออกนอกกลุ่มนอกทางและปฏิบัติตัวตามกฎเกณฑ์ที่ได้มีการตั้งไว้” (s47. การสอบถาม)

“การที่ทำอะไรต่าง ๆ ตามกฎระเบียบให้เรียบร้อยและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข” (s69. การสอบถาม)

“ทำตามกฎที่ตั้งไว้ ไม่ฝ่าฝืนกฎที่ตั้งไว้” (s77. การสอบถาม)

“การทำให้สิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ดีให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ การปฏิบัติตามกฎก็ต้องทำให้มีวินัย อยู่ในระเบียบของสังคมได้” (s95. การสอบถาม)

“การปฏิบัติสิ่งที่ทำร่วมกันและเป็นกฎเกณฑ์ของสังคม” (s100. การสอบถาม)

4.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนและนักศึกษา

○ การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เป็นการที่บุคคลสามารถควบคุมหรือบังคับให้ตนเองสามารถประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบโรงเรียน การใส่หน้ากากเพื่อป้องกันเชื้อโควิด การไม่พูดคุยเสียงดังรบกวนการเรียนการสอนของครู การต่อแถวซื้อข้าวในโรงอาหารและการต่อแถวขึ้นรถเมล์ โดยไม่แซงคิวเพื่อนที่มาต่อแถวก่อน การทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นทาง การไม่สูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ และการขับขี่รถตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด โดยบุคคลไม่พยายามฝ่าฝืนกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่พูดคุยเสียงดังในขณะที่ครูกำลังสอนอยู่” (s6. การสอบถาม)

“กฎระเบียบแบบไหน ทำตามนั้น” (s11. การสอบถาม)

“ขับขี่ด้วยความระมัดระวังตามกฎจราจร ไม่ฝ่าไฟแดง ไม่แซงทางโค้ง” (s13. การสอบถาม)

“การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานที่ที่เข้าไป”
(s20. การสอบถาม)

“ปฏิบัติตามกฎจราจรบนท้องถนนอย่างเคร่งครัด”
(s22. การสอบถาม)

“ต่อแถวซื้อข้าวในโรงอาหาร ไม่แซงคิวเพื่อน”
(s29. การสอบถาม)

“การไม่สูบบุหรี่ในที่ห้ามนสูบบุหรี่”
(s37. การสอบถาม)

“ยืนเข้าแถวซื้อของ ไม่แซงเพื่อน และไม่ให้เพื่อนแซงคิวด้วย”
(s40. การสอบถาม)

“การเคารพกฎหมาย ทำตามกฎระเบียบของสังคมอย่างเหมาะสม”
(s44. การสอบถาม)

“ทิ้งขยะเป็นที่ที่เป็นทาง”
(s45. การสอบถาม)

“ใส่แมสก์เพื่อป้องกันเชื้อโควิด”
(s56. การสอบถาม)

“แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน”
(s69. การสอบถาม)

“การเข้าแถวขึ้นลงรถเมล์ ซื้ออาหาร ไม่แซงคิวคนอื่น”
(s76. การสอบถาม)

“ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้ โดยไม่คิดจะแหกกฎระเบียบที่วางไว้”
(s80, s93. การสอบถาม)

5. ความสุจริต

5.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายของความสุจริตของนักเรียนและนักศึกษา

○ การไม่ลักขโมยของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลไม่หยิบฉวยของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่แอบหยิบฉวยของคนอื่นมาเป็นของตัวเอง”

(s12. การสอบถาม)

“ไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต”

(s62. การสอบถาม)

“ไม่ลักขโมยของคนอื่น”

(s79. การสอบถาม)

“ไม่ลักเล็กขโมยน้อย”

(s99. การสอบถาม)

○ การไม่คดโกงของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลไม่ใช่เล่ห์เหลี่ยมหรือกลโกงเพื่อนำของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่คดโกง ไม่อยากได้สิ่งที่ไม่ควรและไม่ใช่ของๆตัวเอง”

(s50. การสอบถาม)

“ไม่ใช่เล่ห์เหลี่ยมเพื่อโกงของคนอื่นมาเป็นของตัวเอง”

(s52. การสอบถาม)

“ไม่ทำงานคดโกงผู้อื่น”

(s55. การสอบถาม)

“การทำอะไรที่ไม่ใช่เล่ห์เหลี่ยมไม่คดโกงใคร”

(s59. การสอบถาม)

“ไม่คดโกงและหลอกลวงผู้อื่น”

(s64. การสอบถาม)

“ทำด้วยความสุจริตไม่ไปคดโกงคนอื่น”

(s95. การสอบถาม)

“เมื่อยืมเงินคนอื่นก็ควรคืนเงินเขาตามที่ตกลงกันไว้ ไม่ควรติดค้างไว้นาน”

(s102. การสอบถาม)

○ การทำงานที่มีความชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ เป็นการที่บุคคลมีการทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องในการทำงานได้ทุกเวลา ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำงานชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่มีอะไรซ่อนเร้น”

(s1. การสอบถาม)

“การปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้”

(s6. การสอบถาม)

“ทำงานด้วยความจริงใจ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ”

(s33, s49. การสอบถาม)

“ความโปร่งใสในการทำงานชาวสะอาด ไม่มีปกปิดข้อมูลในสิ่งที่เราทำ”

(s53. การสอบถาม)

“การทำทุกอย่างอย่างถูกต้องโปร่งใส”

(s73, s86, s87. การสอบถาม)

“การกระทำสิ่งใดด้วยความซื่อตรง เจตนาบริสุทธิ์ พิสูจน์ได้”

(s98. การสอบถาม)

“มีเจตนาบริสุทธิ์ ทำงานอะไรชัดเจน ตรวจสอบได้”

(s103. การสอบถาม)

5.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความสุจริตของนักเรียนและนักศึกษา

○ การพูดความจริง เป็นการที่บุคคลพูดความจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่พูดเพื่อเจ้อเกินความจริง ไม่พูดเท็จเพื่อหลอกลวงความจริงกับผู้อื่น ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“พูดความจริงในทุกเรื่อง”

(s5, s6, s7, s45, s46, s48. การสอบถาม)

“ไม่โกหก ไม่หลอกลวง หรือบิดเบือนความจริงกับคนอื่น”

(s23. การสอบถาม)

“ไม่โกหก ตรงไปตรงมากับสิ่งที่พูดกับความจริง”

(s27. การสอบถาม)

“ไม่กล่าวความเท็จหรือไม่โกหก”

(s37, s98. การสอบถาม)

“ไม่ตีหน้าเศร้าแล้วความมเท็จ ไม่ทำตัวเหมือนเด็กเลี้ยงแกะ
ที่เอาแต่พูดโกหก ถึงเวลาพูดความจริงก็ไม่มีใครฟัง”

(s38. การสอบถาม)

“ไม่พูดจาวนโน ไม่พูดเพื่อเจ้อ จนหาความจริงไม่เจอ”

(s55. การสอบถาม)

“พูดความจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่ส่อเสียด ไม่พูดเกินเลยจากความจริง”

(s68. การสอบถาม)

“การที่พูดในความจริงไม่พูดโกหก”

(s69. การสอบถาม)

“มีการกระทำและวาทะที่จริงใจไม่โกหกผู้อื่น”

(s79, s88, s94. การสอบถาม)

○ **การไม่โกงข้อสอบ** เป็นการที่บุคคลที่ทำข้อสอบด้วยตัวเองไม่ได้ บุคคลนั้นก็ไม่ได้แอบเอาระดาษคำตอบเข้าห้องสอบ ไม่ได้ลอกข้อสอบเพื่อน แต่บุคคลนั้นจะพยายามตั้งใจทำข้อสอบนั้นด้วยตนเอง ถึงแม้ว่าตนเองจะทำข้อสอบไม่ได้ ก็ยอมรับผลที่ตามมาว่าตนเองจะสอบตก ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การไม่ลอกข้อสอบเพื่อน”

(s1, s25, s36, s71, s87, s93. การสอบถาม)

“ยอมสอบตกดีกว่าลอกข้อสอบเพื่อนจนสอบผ่าน”

(s3. การสอบถาม)

“นายเอไม่นำกระดาษที่มีโพยเข้าห้องสอบ”

(s43. การสอบถาม)

“การสอบด้วยความสามารถตนเอง”

(s44. การสอบถาม)

“ไม่ลอกข้อสอบและพยายามตั้งใจทำข้อสอบด้วยตัวเอง”

(s47. การสอบถาม)

“ไม่แอบดูข้อสอบเพื่อน”

(s53. การสอบถาม)

“ไม่โกงข้อสอบ หรือลอกข้อสอบเพื่อนจนตัวเองสอบผ่าน”

(s58. การสอบถาม)

“ทำข้อสอบด้วยตนเองโดยไม่ลอกใครทำด้วยตนเอง”

(s85. การสอบถาม)

“ทำข้อสอบด้วยตัวเอง ทำไม่ได้ก็ไม่เป็นไร”

(s86. การสอบถาม)

“ยอมตกดีกว่าผ่านเพราะลอกเพื่อน”

(s103. การสอบถาม)

○ การไม่ลักขโมยของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลไม่หยิบฉวยของผู้อื่นโดยไม่รับอนุญาตและไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การไม่ขโมยของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง”

(s10. การสอบถาม)

“ไม่ย่อภาคได้และขโมยของผู้อื่น”

(s24. การสอบถาม)

“ไม่ขโมยสมุดของเพื่อน”

(s49, s72, s73. การสอบถาม)

“ไม่ลักเล็กขโมยน้อย”

(s99. การสอบถาม)

“ไม่คิดหยิบฉวยของคนอื่นมาเป็นของตนเอง”

(s101. การสอบถาม)

○ การไม่คดโกงของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลเก็บเงินของผู้อื่นได้แล้วนำเงินที่เก็บได้ทั้งหมดไปตามหาเจ้าของ โดยไม่เก็บเงินนั้นไว้ใช้เอง และเมื่อยืมเงินผู้อื่นแล้วคืนเงินให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การประกอบอาชีพแม่ค้า มีการขายของให้กับผู้ซื้อ ทอนเงินครบ ไม่โกงตาชั่ง”

(s2. การสอบถาม)

“ทอนเงินครบ ไม่เฆ่เงินทอน”

(s15. การสอบถาม)

“ไม่นำเงินของใครไม่รู้ไปใช้ส่วนตัว”

(s31. การสอบถาม)

“การนำเงินที่ตักไว้ ไปคืนเจ้าของ”

(s32. การสอบถาม)

“ซื้อของแล้วต้องถอนตั้งให้ครบ ให้เงินเดือนพนักงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ฉ้อโกง”

(s40. การสอบถาม)

“เก็บเงินที่ไม่ใช่ของตัวเองไปแจ้งความแจ้งตามเพจต่างๆ เพื่อประกาศหาเจ้าของ”

(s42. การสอบถาม)

“เก็บเงินออมทรัพย์ของใครไม่รู้ได้ โดยส่งเงินคืนครบไม่ยกยอกเงินไว้เป็นของตัวเอง”

(s77. การสอบถาม)

“ยืมเงินมากี่คืนเงินเค้า ไม่โกงเงินเค้ามาเป็นของตัวเอง”

(s82. การสอบถาม)

“เมื่อยืมเงินคนอื่นก็ควรคืนเงินเขาให้ครบตามที่ตกลงกันไว้ ไม่เบี้ยวและไม่หนีหนี้”

(s102. การสอบถาม)

○ การประกอบอาชีพสุจริต เป็นการที่บุคคลมีการประกอบอาชีพอย่างถูกกฎหมาย ไม่ประกอบอาชีพค้ายาเสพติด ค้าอาวุธ และค้าของเถื่อน ซึ่งเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำงานถูกกฎหมาย ไม่ค้าขายยาเสพติด”

(s59. การสอบถาม)

“ไม่ลักลอบค้าอาวุธหรือเอาของเถื่อนเข้ามาขาย”

(s60. การสอบถาม)

“ไม่ลักลอบเอาสิ่งเข้ามาขาย”

(s61. การสอบถาม)

“การประกอบอาชีพอย่างถูกกฎหมาย”

(s62, s63, s64, s65, s66, s70, s105. การสอบถาม)

6. จิตสาธารณะ

6.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายจิตสาธารณะของนักเรียนและนักศึกษา

○ การมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม เป็นการที่บุคคลมีการตระหนักถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าการเห็นแก่ตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ตระหนักและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม”

(s5. การสอบถาม)

“การมีจิตอาสาในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม”

(s12. การสอบถาม)

“การใช้หรือทำกิจกรรมใดๆก็ตามที่มีผู้อื่นต้องใช้ด้วย อย่างเหมาะสมคิดถึงคนข้างหลัง
ไม่คิดถึงแต่ตนเองมั่งง่าย นึกถึงอนาคตส่วนรวม”

(s44. การสอบถาม)

“การตระหนักรู้และคำนึงถึง ส่วนรวมร่วมกันเป็นหลักมากกว่าการเห็นแก่ตนเอง”

(s48. การสอบถาม)

“มีจิตสำนึกที่ดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เสียสละเรื่องส่วนตัวให้กับส่วนรวม”

(s58, s65, s70, s80, s86. การสอบถาม)

“การคิดที่จะช่วยเหลือในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม”

(s91, s97. การสอบถาม)

“จิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่รับผิดชอบเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

(s103, s106. การสอบถาม)

○ การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นการที่บุคคลมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ความสมัครใจในการช่วยเหลือสังคม หรืออยากช่วยเหลือสังคมโดยไม่มีใครบังคับ
และไม่หวังสิ่งตอบแทน เพียงแค่ให้สิ่งที่ทำลงไปสัมฤทธิ์ผลตามประสงค์

(s1. การสอบถาม)

“การมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อต่อคนอื่นๆ เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นแม้จะไม่ใช่น้ำที่ของตนเอง”

(s3, s6, s22, s23. การสอบถาม)

“การช่วยคนอื่นทำงานด้วยความเต็มใจ มีน้ำใจ ช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน”

(s26, s59. การสอบถาม)

“การช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน”

(s36, s40, s76, s77, s84, s87, s88, s92. การสอบถาม)

“การช่วยเหลือส่วนรวม เมื่อเห็นใครเดือดร้อนก็จะเข้าไปช่วยเหลือทันที โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”

(s47. การสอบถาม)

“การช่วยเหลืองานสังคม ช่วยสังคมต่าง ๆ นานา ทำด้วยใจจริงไม่หวังผลประโยชน์ ไม่หวังสิ่งตอบแทน”

(s49, s53. การสอบถาม)

“การช่วยเหลือผู้อื่นตามกาลเทศะและจังหวะโอกาสโดยไม่หวังผล”

(s62. การสอบถาม)

“การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเกิดขึ้นเองตามความประสงค์ที่เราอยากจะช่วยผู้อื่นหรือ
อยากจะทำและช่วยส่งผลให้เกิดสิ่งที่ดีหรือประโยชน์ในการทำสิ่งนั้น”

(s69. การสอบถาม)

“การทำประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น สังคม ประเทศชาติด้วยความสมัครใจ ไม่ต้องมีใครบังคับ”

(s72. การสอบถาม)

“ช่วยเหลือคนที่เขาต้องการความช่วยเหลือ โดยเขาไม่ต้องร้องขอ”

(s85. การสอบถาม)

“การที่เราชอบช่วยเหลือผู้อื่นในสถานที่ต่าง ๆ โดยที่เราไม่หวังประโยชน์อะไร และทำด้วยรัก”

(s95. การสอบถาม)

“รู้จักเสียสละให้กับผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”

(s98. การสอบถาม)

6.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนและนักศึกษา

○ การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นการที่บุคคลมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน และเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การช่วยเหลือผู้อื่น การบำเพ็ญประโยชน์ด้วยความเต็มใจ”
(s2, s4. การสอบถาม)

“มีน้ำใจ ช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน”
(s5, s6, s8, s17, s39. การสอบถาม)

“อุทิศชีวิตช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผล”
(s14. การสอบถาม)

“การช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ”
(s23. การสอบถาม)

“ช่วยคนตาบอดข้ามถนน ช่วยคนแก่ถือของข้ามถนน”
(s16, s24, s25, s37, s85. การสอบถาม)

“ช่วยผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”
(s39. การสอบถาม)

“ช่วยยกของให้ครู โดยไม่หวังว่าครูจะให้คะแนนเพิ่มให้”
(s46, s68. การสอบถาม)

“ช่วยผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน”
(s81, s83. การสอบถาม)

“มีน้ำใจ อาสาช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่ต้องการสิ่งใด ๆ ตอบแทน”
(s91. การสอบถาม)

“การช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน”

(s95, s99, s101, s103, s105. การสอบถาม)

“ช่วยเพื่อนเก็บของ ไม่ได้หวังว่าเพื่อนจะช่วยเราเก็บของบ้าง”

(s51. การสอบถาม)

“การอาสาทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่หวังผลตอบแทน”

(s57. การสอบถาม)

“ช่วยเหลือผู้พิการหรือคนที่ต้องการความช่วยเหลือโดยไม่หวังผล”

(s72. การสอบถาม)

“ช่วยเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลที่เดือดร้อนโดยที่เราช่วยแล้วเราไม่เดือดร้อน”

(s79. การสอบถาม)

○ การดูแลรักษาความสะอาดสถานที่ของส่วนรวม เป็นการที่บุคคลมีการกวาดใบไม้ตามท้องถนนและพื้นที่ของส่วนรวม และมีการล้างห้องน้ำที่วัดและชุมชน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ช่วยกวาดถนนของชุมชนโดยอยากทำเองและหวังแค่ให้ชุมชนสะอาดขึ้น”

(s1. การสอบถาม)

“การทำมาความสะอาดชุมชน”

(s10. การสอบถาม)

“การดูแลความสะอาดพื้นที่สาธารณะเช่นเดียวกับบ้านตัวเอง”

(s20. การสอบถาม)

“ช่วยงานวัดล้างห้องน้ำวัดกวาดลานวัด”

(s53, s59, s77. การสอบถาม)

“การช่วยทำความสะอาดตรงพื้นที่สาธารณะ”

(s58. การสอบถาม)

“กวาดลานวัด ล้างห้องน้ำวัด”

(s69. การสอบถาม)

“การทำความสะอาดห้องน้ำของสาธารณะ”

(s70. การสอบถาม)

“การช่วยกันรักษาความสะอาดแก่ส่วนรวม”

(s87. การสอบถาม)

○ การเก็บและทิ้งขยะให้เป็นที่ เป็นการที่บุคคลมีการเก็บขยะที่เกลื่อนกลาดตามพื้นไปทิ้งในถังขยะ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทิ้งขยะให้เป็นที่ ช่วยเก็บขยะที่ทิ้งตามพื้น”

(s3. การสอบถาม)

“เห็นขยะตกอยู่แล้วหยิบใส่ถังขยะ”

(s12, s48. การสอบถาม)

“ช่วยเก็บขยะ ทิ้งขยะถูกที่”

(s22. การสอบถาม)

“ช่วยเก็บขยะในห้องเรียน”

(s36, s49. การสอบถาม)

“เห็นขยะตกอยู่ระหว่างทางจึงเก็บเอาไปทิ้ง”

(s47. การสอบถาม)

“เก็บขยะลงถังเมื่อพบเห็น”

(s44, s45, s62, s66, s96. การสอบถาม)

“เก็บขยะในที่สาธารณะต่าง ๆ”

(s98. การสอบถาม)

ส่วนที่ 3

ผลการสอบถามความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณธรรม 5 ด้าน จากกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี

1. ความพอเพียง

1.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความพอเพียงของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ เป็นความชอบและการมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ไม่อยากได้ในสิ่งที่ทำให้ตัวเองต้องลำบากและเดือดร้อนในอนาคต ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ความพอใจในสิ่งที่ตัวเองมี แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่าเราห้ามมีอะไรใหม่ ๆ เราสามารถมีได้หากมันไม่ทำให้เราลำบาก ถ้าทำให้เราลำบาก เราก็ไม่ควรมี”
(a1. การสอบถาม)

“มีอะไรก็ชอบแบบนั้น ไม่ฟังเพื่อหุรหุราเกินตัวจนเป็นหนี้”
(a3. การสอบถาม)

“รู้จักพอ ทั้งกาย วาจา ใจ”
(a6. การสอบถาม)

“พอใจในสิ่งที่มียู่ ไม่แสวงหาสิ่งใหม่ที่ทำให้ตัวเองเดือดร้อนและเป็นหนี้
พึงพอใจในสิ่งที่มียู่”
(a8. การสอบถาม)

“ถ้าไม่จำเป็น ถ้าทำให้ลำบาก ก็ไม่ต้องมี”
(a20. การสอบถาม)

“พอใจในสิ่งที่มียู่ ไม่อยากได้ไม่ยากจนขวนขวายในสิ่งที่ไม่จำเป็น”
(a24. การสอบถาม)

○ การประหยัดคดออม เป็นการใช้เงินซื้อของที่จำเป็น ไม่ใช่จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เมื่อมีเงินเหลือจากรายจ่ายก็มีการเก็บออมเงินไว้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน ไม่เดือดร้อนผู้อื่น ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“มีเก็บออมเพื่อยามฉุกเฉิน ไม่ใช่เงินฟุ่มเฟือย”

(a9. การสอบถาม)

“ซื้อของใช้ที่จำเป็นอย่างรู้คุณค่าของเงิน”

(a14. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายตามความจำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย มีเงินเก็บ”

(a15, a16. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายอย่างสมเหตุผล มีเงินเก็บออม และมีเงินใช้จ่าย โดยไม่เดือดร้อนใคร”

(a17. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายอย่างประหยัด อันไหนที่จำเป็นต้องใช้ก็ซื้อ”

(a35, a36, a37, a38. การสอบถาม)

“รู้จักเก็บเงินใช้ใช้จ่ายตามฐานะ ไม่ฟุ่มเฟือย”

(a40. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายตามความสามารถที่หาได้ไม่สร้างหนี้”

(a41. การสอบถาม)

1.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความพอเพียงของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การประหยัดออม เป็นการที่บุคคลใช้เงินอย่างเหมาะสมกับรายรับและรายจ่ายของตนเอง ซื้อสิ่งของเท่าที่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายจนก่อให้เกิดหนี้ในอนาคต เมื่อมีเงินเหลือจากรายจ่ายก็มีการเก็บออมเงินไว้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การซื้อของต่าง ๆ ให้ตามความจำเป็นต่อตัวเอง”

(a1, a8. การสอบถาม)

“มีการเก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามจำเป็น”

(a9. การสอบถาม)

“ซื้อของที่จำเป็น ที่ต้องใช้ ในชีวิตประจำวัน ไม่ซื้อของตามเทรนด์”

(a10. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายตามเหตุผล สิ่งที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย มีเงินเก็บ”

(a11. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายอย่างประหยัดและสมเหตุสมผลจำเป็นต้องจ่าย”

(a16, a17. การสอบถาม)

“ประหยัดเงิน และไม่ฟุ่มเฟือย”

(a19. การสอบถาม)

“มีเงินใช้จ่าย โดยไม่เดือดร้อน ต้องไปยืมเงินผู้อื่น”

(a21. การสอบถาม)

“จับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่จำเป็น”

(a25, a33, a39. การสอบถาม)

“เก็บเงินฝากไว้ใช้ในอนาคต”

(a30, a34. การสอบถาม)

“ใช้จ่ายตามที่จำเป็นในดำเนินชีวิต”

(a40. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ไม่สร้างหนี้สินที่ไม่จำเป็น”

(a41. การสอบถาม)

○ ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ เป็นการที่บุคคลภาคภูมิใจในอาหารที่รับประทาน ไอโฟนที่ใช้ งานอยู่ รถยนต์ที่ขับเข้าไปทุกสถานที่ และบ้านที่อยู่อาศัยได้อย่างมีความสุข โดยไม่ดิ้นรนอยากได้อะไรมีสิ่งของตามกระแสและมีราคาแพงเกินกว่าฐานะของตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การกินการอยู่ตามฐานะของตัวเอง ไม่ทำตัวอวดรวย หูหรา ดูแพง”

(a2. การสอบถาม)

“ภูมิใจในสิ่งที่มีอยู่ ไม่หาเพิ่ม ไม่อยากได้อะไรที่เกินฐานะของเรา”

(๑3. การสอบถาม)

“พอใจในสิ่งที่มีอยู่ ไม่อยากได้อะไรที่เกินตัว เช่น มีโทรศัพท์ไอโฟน 6 ก็ใช้งานได้ ไม่จำเป็นต้องไปซื้อไอโฟน 13 เพื่อตามกระแสเลย”

(๑4. การสอบถาม)

“ในบ้านมีรถยนต์หนึ่งคัน ไปไหนไปด้วยกัน”

(๑5. การสอบถาม)

“พอใจกับความเป็นอยู่ของตนเอง มีความเข้มแข็งทางใจและมีภูมิต้านทาน”

(๑12. การสอบถาม)

“ซื้อกาแฟราคาถูกก็สดชื่นได้เหมือนกัน ไม่จำเป็นต้องกินกาแฟแพง ๆ ก็ได้”

(๑13. การสอบถาม)

“ถึงมีรถเก่า 10 ปี ก็อยากได้รถใหม่ แต่ก็ไม่ซื้อ รถเก่ามันยังใช้งานได้ดียู่”

(๑14. การสอบถาม)

“ใช้สิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ดิ้นรนในสิ่งเกินตัว”

(๑18. การสอบถาม)

“พอใจของที่มี ไม่ได้เกาะกระแสนอยากได้ของเหมือนคนอื่น แล้วก่อนนี้ให้ตัวเองเดือดร้อน”

(๑22. การสอบถาม)

“การใช้จ่ายในการบริโภคตามกำลังทรัพย์ที่เรามี”

(๑26. การสอบถาม)

“มีทรัพย์สินเท่าที่จำเป็น ไม่มากเกินไป เช่น บ้าน รถยนต์”

(๑28. การสอบถาม)

“การซื้อสินค้าตามกำลังทรัพย์ที่เราหาได้ การใช้ของที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด”

(๑32. การสอบถาม)

2. ความกตัญญู

2.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความกตัญญูของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การสำนึกบุญคุณ เป็นการที่บุคคลมีการให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในสิ่งที่มีพระคุณทำให้ตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“รู้คุณค่าของผู้มีพระคุณ”

(a3, a4, a5, ,29. การสอบถาม)

“รู้จักบุญคุณของผู้มีอุปการะคุณต่อเรา”

(a15, a16, a19. การสอบถาม)

“รู้คุณของทุกสิ่งทุกอย่างที่เกื้อกูลเรา บุคคลผู้มีพระคุณ”

(a28. การสอบถาม)

○ การตอบแทนบุญคุณ เป็นการที่บุคคลมีการปฏิบัติตนเป็นคนดีและไม่สร้างปัญหาให้พ่อแม่ไม่สบายใจ มีการดูแลเอาใจใส่พ่อแม่ด้วยความรักและความอบอุ่น มีการพาพ่อแม่ไปสถานที่ที่อยากไป มีการพาพ่อแม่ไปตรวจสุขภาพเพื่อดูแลสุขภาพของพ่อแม่ให้แข็งแรง ดีกว่าไปดูแลเอาใจใส่พ่อแม่ตอนหลังจากโลกนี้ไปแล้ว เพื่อตอบแทนบุญคุณที่ตนเองเคยได้รับในอดีต ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การตอบแทนบุญคุณ เหมือนกับว่าเขาช่วยเหลือเรา

เราต้องตอบแทนช่วยเหลือคนนั้นกลับคืน”

(a1. การสอบถาม)

“ตอบแทนคุณพ่อแม่ที่ทำให้เรามีทุกวันนี้ เช่น การดูแลเอาใจใส่

การพาไปเที่ยว การพาไปตรวจสุขภาพตามโอกาส”

(a6. การสอบถาม)

“ดูแลและเอาใจใส่พ่อแม่อย่างดี เหมือนที่พ่อแม่เคยดูแลเรามา”

(a7, a8. การสอบถาม)

“ดูแลเอาใจใส่พ่อแม่ในยามที่มีชีวิตอยู่ ดีกว่าไปเคาะโลงเรียกพ่อแม่กินข้าว

เรียกพ่อแม่มารับส่วนบุญ”

(a14. การสอบถาม)

“ถ้ามีโอกาสก็ทดแทนผู้มีพระคุณ ก็จะดูแลเอาใจใส่ผู้มีพระคุณด้วยชีวิต ให้ผู้มีพระคุณมีความสุข”
(a20. การสอบถาม)

“ดูแลบุพการี ผู้มีพระคุณ ไม่สร้างความสะดวกเดือดร้อน”
(a27. การสอบถาม)

“การตอบแทนความดีที่พ่อแม่หรือผู้อื่นมอบให้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ที่ถูกต้องเหมาะสม”
(a32. การสอบถาม)

“ไม่ทำให้ผู้มีพระคุณไม่สบายใจ”
(a35. การสอบถาม)

2.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความกตัญญูของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การตอบแทนพระคุณ เป็นการที่บุคคลมีการพูดจาไพเราะกับพ่อแม่ เชื่อฟังพ่อแม่ แบ่งเบาภาระของพ่อแม่ มีเวลาว่างไปเยี่ยมเยียนพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณ มีการดูแลเอาใจใส่พ่อแม่และผู้มีพระคุณด้วยความรัก เมื่อพ่อแม่เจ็บป่วยก็พาไปรักษาพยาบาลให้ร่างกายหายป่วยและมีความสุขในบั้นปลายชีวิต ดังนี้ตั้งข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ช่วยเหลือคนที่เคยช่วยเหลือเรา”
(a1, a2. การสอบถาม)

“ทำให้พ่อแม่ และคนที่เรารัก มีความสุข”
(a6, a7, a16. การสอบถาม)

“ทำอาหารและทำธุระต่างๆ ให้พ่อแม่”
(a8. การสอบถาม)

“เลี้ยงดูพ่อแม่ ตอบแทนผู้ที่มีบุญคุณกับเรา”
(a13. การสอบถาม)

“มีเวลาว่างไปเยี่ยมเยียนญาติ ดูแลพ่อ แม่ ปู่ย่า ตายาย ครูบาอาจารย์”
(a14, a21, a22. การสอบถาม)

“ให้เวลากับพ่อแม่ พาไปทำอะไรต่าง ๆ ที่ท่านต้องการ”

(a23. การสอบถาม)

“ดูแลพ่อแม่เมื่อท่านต้องการความช่วยเหลือ เกื้อกูลบุคคลที่มีบุญคุณ”

(a25, a26. การสอบถาม)

“ดูแลพ่อแม่เมื่อท่านแก่เฒ่าหรือเจ็บป่วย ตอบแทนบุญคุณผู้ที่มีพระคุณต่อเรา

” (a30. การสอบถาม)

“การเลี้ยงดูบิดามารดา ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ”

(a32. การสอบถาม)

“ทำดีกับผู้ที่มีพระคุณ ช่วยแบ่งเบาภาระ พุดจาดี ๆ”

(a35. การสอบถาม)

“เชื่อฟังคำสอนบิดามารดา”

(a36, a37, a40. การสอบถาม)

3. ความรับผิดชอบ

3.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความรับผิดชอบของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ ความตรงต่อเวลา เป็นการที่บุคคลมาทำงานตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“มาทำงานแต่เช้า ไม่มาทำงานสาย มาทำงานตรงต่อเวลา”

(a2. การสอบถาม)

○ การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นการที่บุคคลรับรู้หน้าที่ที่ตนเองต้องปฏิบัติ มีการทำหน้าที่ของตนเองตามบทบาทที่ได้รับ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำตามหน้าที่บทบาทของตัวเองที่ได้รับมอบหมาย”

(a33. การสอบถาม)

“ทำหน้าที่ตัวเองให้ดีที่สุด”

(a35. การสอบถาม)

“รู้หน้าที่ ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ”

(a40. การสอบถาม)

○ การยอมรับความผิดพลาดในการกระทำของตนเอง เป็นการที่บุคคลทำสิ่งที่ดีงาม บุคคลนั้นยอมรับคำชื่นชมยินดีจากผู้อื่น แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลทำสิ่งที่ผิดพลาด บุคคลมีการยอมรับความผิดพลาดของตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำงานผิดก็ยอมรับความผิดพลาด ทำงานได้รับคำชื่นชมก็ยอมรับคำชื่นชม”

(a11. การสอบถาม)

“ยอมรับผลของการกระทำ แก้ไขสิ่งที่ผิดพลาด”

(a19. การสอบถาม)

“พูดหรือทำอะไรแล้ว ต้องรับผิดชอบคำพูดและการกระทำของตัวเอง”

(a25. การสอบถาม)

○ การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการที่บุคคลทำงานที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำตามหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้”

(a4. การสอบถาม)

“การทำงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ”

(a21. การสอบถาม)

“การทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ”

(a32. การสอบถาม)

3.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความรับผิดชอบของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ ความตรงต่อเวลา เป็นการทำที่บุคคลมาทำงานและส่งงานตามเวลาที่กำหนดไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“เข้างานตรงเวลา ส่งงานตรงต่อเวลา”

(a13. การสอบถาม)

“ไปทำงานก่อนเวลา เข้างานและเลิกงานตามเวลาที่กำหนด”

(a26. การสอบถาม)

○ ความตั้งใจในการทำงานอย่างสุดความสามารถ เป็นการทำที่บุคคลมีความความใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมาย ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“เป็นครูก็ต้องตั้งใจอบรมสั่งสอนและดูแลนักเรียนอย่างเต็มที่ ประจวบจอนลูกของตัวเอง”

(a7. การสอบถาม)

○ การยอมรับความผิดจากการกระทำของตนเอง เป็นการทำที่บุคคลมีการยอมรับในสิ่งที่ตนเองทำผิดพลาด โดยไม่หลีกเลี่ยงหรือหนีความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ยอมรับความผิดที่เกิดขึ้น ไม่โย้ยความรับผิดชอบให้คนอื่น และแก้ไขผลของสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป”

(a11. การสอบถาม)

4. ความวินัย

4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความมีวินัยของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เป็นการทำที่บุคคลสามารถควบคุมหรือบังคับตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ปฏิบัติตามตามกฎระเบียบที่วางไว้”

(a5. การสอบถาม)

“ทำในสิ่งที่ควรทำ ตามหลัก ศีลธรรม กฎหมาย หน้าที่”

(a9. การสอบถาม)

“ทำตามบทบาทหน้าที่ของตัวเอง ตามกฎระเบียบข้อตกลง”

(a13. การสอบถาม)

“การยึดหลักการทำในสิ่งที่ถูกต้อง”

(a15. การสอบถาม)

“การปฏิบัติตามกฎที่องค์กรวางไว้”

(a22. การสอบถาม)

“การปฏิบัติตามระเบียบในการอยู่ร่วมกัน เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข”

(a34. การสอบถาม)

“ไม่ออกนอกกฎ” (a41. การสอบถาม)

4.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความมีวินัยของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เป็นการที่บุคคลสามารถควบคุมหรือบังคับตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ ไม่ว่าจะเป็นการใส่หน้ากากเพื่อป้องกันเชื้อโควิด การต่อแถวเข้าคิว และการขับซึ่รถตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด โดยบุคคลไม่พยายามฝ่าฝืนกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับหรือข้อกำหนด”

(a11. การสอบถาม)

“ขับรถถูกกฎจราจร”

(a14. การสอบถาม)

“ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ทำตามกฎระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด สม่่าเสมอ”

(a15, a28, a29 a38. การสอบถาม)

“การปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติตามมารยาทของสังคม เช่น

การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เป็นต้น”

(a30. การสอบถาม)

“ใส่แมสก์ก่อนออกนอกบ้านทุกครั้ง”

(๑30. การสอบถาม)

“รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย”

(๑39. การสอบถาม)

“ไม่ทำผิดกฎหมายของประเทศ”

(๑41. การสอบถาม)

5. ความสุจริต

5.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายความสุจริตของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การรักษาสัญญา เป็นการที่บุคคลพูดจริง ทำจริงตามที่ได้บอกกล่าวไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“จะทำให้ได้ดังที่พูด”

(๑38. การสอบถาม)

“มีสัจจะ คำไหนคำนั้น จะไม่ผิดคำพูดเด็ดขาด จะทำให้ได้ตามที่พูดไว้”

(๑39. การสอบถาม)

“รักษาสัญญา ไม่โกหก พูดความจริง”

(๑40. การสอบถาม)

○ การไม่ลักขโมยของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลไม่หยิบฉวยของผู้อื่นโดยไม่รับอนุญาตและไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่หยิบของคนอื่นมาเป็นของตัวเอง”

(๑12. การสอบถาม)

“ไม่ยักได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง”

(๑16, ๑35, ๑36, ๑37. การสอบถาม)

“ไม่ลักขโมยของชิ้นเล็ก ๆ น้อย ๆ และไม่ลักขโมยของมีค่า”

(a34. การสอบถาม)

○ การไม่คดโกงของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมหรือกลโกงเพื่อนำของผู้อื่นมาเป็นของตัวเอง เพื่อให้ผู้อื่นเดือดร้อน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“การยืมเงินเพื่อนแล้วไม่คืน อันนี้คือไปโกงเงินเค้ามาใช้ ควรยืมเงินเพื่อนและก็คืนด้วย”

(a15. การสอบถาม)

“การไม่คดโกงเอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน”

(a17, a18, a19, a20, a21, a22. การสอบถาม)

○ การทำงานที่มีความชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ เป็นการที่บุคคลทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องในการทำงานได้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำอะไรสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้”

(a1. การสอบถาม)

“ทำงานชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้”

(a9, a10, a11, a28. การสอบถาม)

○ การประกอบอาชีพสุจริต เป็นการประกอบอาชีพที่ถูกต้องกฎหมาย ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่ค้าขายอาวุธเถื่อนหรือยาเสพติด”

(a2. การสอบถาม)

“การทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย”

(a12. การสอบถาม)

“การไม่ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย”

(a32. การสอบถาม)

“การประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ประกอบอาชีพให้คนอื่นเดือดร้อน”

(a41. การสอบถาม)

5.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมความสุจริตของผู้ใหญ่วัยกลางคน

- การรักษาสัญญา เป็นการที่บุคคลพูดจริง ทำจริง ตามที่ได้บอกกล่าวไว้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“พูดความจริง ไม่โกหก รักษาสัญญา”

(a35. การสอบถาม)

“เซ็นต์สัญญาว่าจะทำงานอะไร ก็จะทำงานนั้นให้สำเร็จให้ได้”

(a39. การสอบถาม)

“ทำตามทีพูด ไม่ผิดสัญญา ไม่หลอกลวงผู้อื่น”

(a40. การสอบถาม)

- การไม่ลักขโมยของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลไม่หยิบฉวยของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่ขโมยเงินเพื่อน”

(a3, a4, a6, a9, a10. การสอบถาม)

“ไม่ลักขโมยของที่อยากได้”

(a16, a31. การสอบถาม)

“ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน”

(a20. การสอบถาม)

- การไม่คดโกงของผู้อื่น เป็นการที่บุคคลไม่โกงข้อสอบ ไม่โกงเงินเพื่อนและลูกค้า ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ไม่โกงข้อสอบ”

(a1. การสอบถาม)

“ยืมเงินเพื่อนเสร็จ ใช้เงินคืนเพื่อน”

(a5. การสอบถาม)

“ไม่โกงเงินเพื่อน”

(a12, a13, a14. การสอบถาม)

“ถ้าทำงานเกี่ยวกับด้านการเงินก็ควรซื้อตรง ไม่โกงเงินลูกค้า”

(a26. การสอบถาม)

○ การประกอบอาชีพสุจริต เป็นการที่บุคคลมีการประกอบอาชีพอย่างถูกกฎหมาย ไม่ประกอบอาชีพที่เบียดเบียนผู้อื่นและไม่ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ทำงานถูกกฎหมาย ไม่ค้าขายยาเสพติด”

(a59. การสอบถาม)

“ไม่ลักลอบค้าอาวุธหรือเอาของเถื่อนเข้ามาขาย”

(a60. การสอบถาม)

“ไม่ลักลอบเอาสิ่งเข้ามาขาย”

(a61. การสอบถาม)

“การประกอบอาชีพอย่างถูกกฎหมาย”

(a62, a63, a64, a65, a66, a70, a105. การสอบถาม)

“ประกอบอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมาย”

(a11. การสอบถาม)

“ถึงลำบากก็จะประกอบอาชีพถูกกฎหมายที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น”

(a19. การสอบถาม)

“ทำในอาชีพที่ไม่เบียดเบียนใคร ไม่เอาเปรียบใคร”

(a25. การสอบถาม)

“ทำงานที่ได้รับโดยไม่เบียดเบียนคนอื่นและไม่ทำผิดกฎหมาย”

(a36. การสอบถาม)

“การทำงานหารายได้จากบริษัทที่ไม่ผิดกฎหมาย”

(a41. การสอบถาม)

6. จิตสาธารณะ

6.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความหมายจิตสาธารณะของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นการที่บุคคลดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาดเพื่อคนรุ่นหลัง ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“เก็บขยะตามสถานที่ต่าง ๆ”

(a23. การสอบถาม)

“รักษาสภาพแวดล้อมเพื่ออนุชนรุ่นหลังสืบต่อไป”

(a39. การสอบถาม)

○ การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นการที่บุคคลมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลประโยชน์และสิ่งตอบแทน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ความสมัครใจในการช่วยเหลือสังคม มีการช่วยเหลือสังคม โดยไม่มีใครบังคับ และหวังสิ่งตอบแทนเพียงแค่ว่าสิ่งที่ทำลงไปสัมฤทธิ์ผลตามประสงค์”

(a1. การสอบถาม)

“พร้อมช่วยเหลืองานที่สามารถทำได้และช่วยได้ โดยไม่ต้องมีใครสั่งเพื่อประโยชน์ส่วนรวม”

(a7. การสอบถาม)

“ช่วยผู้อื่นได้ด้วยด้วยความเต็มใจและไม่หวังสิ่งตอบแทน”

(a15, a16, a17, a18, a19, a20, a31, a32, a33, a37, a40, a41. การสอบถาม)

“พร้อมที่จะดำเนินชีวิตเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมด้วยความสมัครใจ”

(a28. การสอบถาม)

“ปรารถนาที่จะทำเพื่อส่วนรวมด้วยความเต็มใจยิ่ง”

(a29. การสอบถาม)

6.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพฤติกรรมจิตสาธารณะของผู้ใหญ่วัยกลางคน

○ การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นการที่บุคคลมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลประโยชน์และสิ่งตอบแทน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

“ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เข้าใจเขา เข้าใจเรา”

(a22. การสอบถาม)

“ร่วมทำกิจกรรมใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม”

(a24. การสอบถาม)

“เห็นอะไรที่พอจะช่วยให้กำลังใจมือทำ โดยไม่หวังให้ใครมาเห็นค่าหรือผลตอบแทนใด ๆ”

(a25. การสอบถาม)

“ช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”

(a27. การสอบถาม)

“การให้ความร่วมมือช่วยเหลือหน่วยงานต่าง ๆ โดยไม่หวังอะไรตอบแทน”

(a31. การสอบถาม)

“เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน”

(a31. การสอบถาม)

“ทำไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำด้วยใจ”

(a37. การสอบถาม)

“ช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติด้วยความรักและเต็มใจ”

(a38. การสอบถาม)

“ให้การช่วยเหลือผู้อื่น ทำประโยชน์ให้สาธารณะ โดยไม่คาดหวังสิ่งตอบแทน”

(a40. การสอบถาม)

○ การดูแลรักษาความสะอาดสถานที่ของส่วนรวม เป็นการที่บุคคลมีการกวาดไปไม้ เก็บขยะตามท้องถนนและพื้นที่ส่วนรวม และมีการล้างห้องน้ำที่วัด มัสยิด และชุมชน ดังข้อมูลที่ได้จากการสอบถามดังนี้

“ช่วยกวาดถนนของชุมชน โดยอยากทำเอง และหวังแค่ให้ชุมชนสะอาดขึ้น”

(a1. การสอบถาม)

“ไม่ทิ้งขยะบนถนน”

(a5. การสอบถาม)

“การปฏิบัติตนที่ช่วยดูแลสิ่งของที่ใช้ส่วนรวม เก็บขยะที่พื้นทิ้งลงถังขยะ”

(a11. การสอบถาม)

“การทำความสะอาดวัด มัสยิด เก็บขยะข้างถนน”

(a13, a39. การสอบถาม)

“ช่วยทำความสะอาดสิ่งสาธารณะประโยชน์”

(a15. การสอบถาม)

“ช่วยตัดหญ้า เก็บขยะ แยกขยะที่เห็นหล่นอยู่ตามที่เที่ยวธรรมชาติ”

(a16, a23. การสอบถาม)

“เก็บขยะทิ้งให้เป็นที่ แยกขยะให้เรียบร้อย”

(a26. การสอบถาม)

“การช่วยทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ”

(a32. การสอบถาม)

“ช่วยชุมชน ในหมู่บ้านตัดหญ้า”

(๑41. การสอบถาม)

○ การบริจาคสิ่งของให้ผู้ประสบภัย เป็นการที่บุคคลมีการให้อาหารและสิ่งของที่จำเป็นแก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้ป่วยโรคโควิด19 ตามกำลังทรัพย์ที่ตนเองมี ดังข้อมูลจากการสอบถาม ดังนี้

“ช่วยบริจาค ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ ปัญญา เท่าที่ทำได้”

(๑3. การสอบถาม)

“บริจาคเงินช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามกำลังทรัพย์”

(๑8. การสอบถาม)

“ช่วยบริจาคสิ่งของ อาหาร ในยามที่สังคมประสบเหตุภัยพิบัติ เช่น โควิด19”

(๑10. การสอบถาม)

“การบริจาคสิ่งของให้กับผู้ด้อยโอกาส การเป็นจิตอาสาทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน”

(๑18. การสอบถาม)

“ให้อาหาร ของใช้ เงินทอง แก่ผู้ด้อยโอกาสด้วยความเต็มใจ”

(๑20. การสอบถาม)

“บริจาคเงินและสิ่งของช่วยเหลือส่วนรวมในภาวะวิกฤติ”

(๑28. การสอบถาม)

“การเปิดรับบริจาคเงินและสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ประสบภัย มีจิตอาสาช่วยเหลือสังคมตามองค์กรต่าง ๆ”

(๑30. การสอบถาม)

ส่วนที่ 4

สรุปผลการจัดประชุมวิพากษ์กรอบดัชนีชี้วัดคุณธรรม
 เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี
 ในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2565

1. โดยกลุ่มผู้แทนหน่วยงาน

ตารางที่ 1 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านพอเพียง

พอเพียง หมายถึง การแสดงออกถึงความพอใจในสิ่งที่มี ดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล รอบคอบ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่เบียดเบียนทั้งตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีการเรียนรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความพอเพียงได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีภูมิคุ้มกัน 2) มีเหตุผล และ 3) มีความพอประมาณ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) มีภูมิคุ้มกัน คือ การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบ มีระบบ มีการวางแผนการใช้ชีวิต สามารถพึ่งพาตนเองได้	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- หาความรู้รอบตัวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของตนเอง - เข้าใจสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่เปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น เห็นความสำคัญของครอบครัว - การศึกษาหาความรู้และวางแผนเตรียมตัวรับมือกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงลงหรือสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล - การหล่อหลอมเลี้ยงดูจากครอบครัว ทั้งด้านแนวคิดและพฤติกรรม - การเตรียมความพร้อมรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากสิ่งที่ได้กระทำไป

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
2) มีเหตุผล คือ มีกระบวนการคิด การตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีการพิจารณาเหตุปัจจัย และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ไม่อ่อนไหวจากสิ่งชักจูง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การวางแผนการใช้ทรัพย์สินหรือสิ่งของต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด โดยไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อน - การคิด การตัดสินใจ ที่อยู่บนหลักของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ เช่น หลักวิชาการ หลักกฎหมาย ศีลธรรม หรือเรื่องของวัฒนธรรมที่ดี - มีหลักในการคิดและตัดสินใจที่ดี โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา ทั้งในระดับสังคม ครอบครัว และตนเอง
3) มีความพอประมาณ คือ ความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ พอประมาณในค่าใช้จ่าย ไม่เกินตัว	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- รู้เท่าทันสิ่งเร้าที่เปลี่ยนแปลงไปในทุกวัน รู้เท่าทันจิตของตน - พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ - ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น - การใช้ของ (ซ้ำ) ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตารางที่ 2 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านวินัยรับผิดชอบ

วินัยรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเองได้อย่างมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงการยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความมีวินัยรับผิดชอบได้จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย 2) การควบคุมตนเอง 3) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน และ 4) การยอมรับผลการกระทำของตน

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การปฏิบัติตามข้อตกลงในกลุ่ม เช่น ข้อตกลงในชั้นเรียน การเข้าเรียนในชั้นเรียน

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
	....	- มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎระเบียบ กฎหมาย และ กฎกติกาสังคม - ยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย และกฎกติกาสังคม - ประพฤติตนตามหลักศีลธรรมและความดีงามของสังคม - เคารพสิทธิ์ที่ตัวเองมีอยู่ และเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น - ปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับข้อตกลง กฎระเบียบ กฎหมายของกลุ่ม สังคมที่ตนสังกัด - เข้าใจถึงความจำเป็นของการมีข้อตกลง ระเบียบ กฎหมายนั้น ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก - ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้วยความเต็มใจ ในทุกระดับของสังคม (ครอบครัว สังคม หรือประเทศชาติ)
2) การควบคุมตนเอง คือ ความสามารถในการกำกับควบคุมตนเองเพื่อ สร้างพฤติกรรมที่ดี อันนำไปสู่การบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- ควบคุมตนเองในเรื่องของศีลธรรมที่ดีที่ปฏิบัติตามกันมา - มีความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษา ปฏิบัติงาน จนบรรลุผลสำเร็จ - มีความเพียรพยายามและการพัฒนาตนเอง - มีสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น ต่อสิ่งที่ทำอยู่ - เต็มใจพร้อมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรักและศรัทธาในอาชีพ สิ่งที่ทำ - รู้หน้าที่ตนและเข้าใจบริบทของการอยู่ร่วมกับคนที่หลากหลาย - สามารถริเริ่มและลงมือปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ จนบรรลุเป้าหมาย

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
3) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน คือ การปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถ มีความตรงต่อเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเวลาที่กำหนดไว้ มีความมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามที่กำหนด
4) การยอมรับผลการกระทำของตน คือ การยอมรับข้อผิดพลาดจากการกระทำของตน และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- เกรงกลัว/ยอมรับผลของการกระทำ - เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น - ยอมรับผลการกระทำตนเอง และผลการตัดสินจากสังคม แม้จะได้รับบทลงโทษที่หนักหรือเบาก็ตาม - ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น โดยพร้อมที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

ตารางที่ 3 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านกตัญญู

กตัญญู หมายถึง การแสดงออกถึงการสำนึกบุญคุณ การเคารพ การช่วยเหลือ การดูแลเอาใจใส่ การตอบแทนคุณผู้อื่นและสิ่งอื่นที่มีพระคุณแก่ตนเอง ซึ่งเป็นการตอบแทนคุณในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ละเมิดหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความกตัญญูได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสำนึกบุญคุณ 2) การเคารพ และ 3) การตอบแทนคุณ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การสำนึกบุญคุณ คือ การตระหนักรู้ ระลึกถึงคุณผู้อื่นที่มีแก่ตนเอง ทั้งครอบครัว ที่ทำงาน/องค์กร สังคม ประเทศชาติ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- สำนึกในสิ่งที่รับได้ เช่น การสอนของอาจารย์ทำให้มีอาชีพ มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต - การเห็นคุณค่าความดีของบุคคลอันเป็นที่รัก เช่น พ่อ ครู อาจารย์ ไอดอล เพื่อน ที่คอยช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา หรือที่ได้กระทำไว้ แม้ว่าบุคคลนั้นจะล่วงลับไปแล้วหรือห่างหายจากกันไป - ระลึกถึงบุญคุณ มีการให้เกียรติทั้งต่อหน้าและลับหลัง และนำคำสั่งสอนของผู้มีพระคุณที่ถูกต้องมาปฏิบัติ - รู้หน้าที่ มีเหตุผล ทำตนให้มีเมตตาต่อเขา คำจูนในตัวเอง จากวัยเยาว์สู่วัยผู้ใหญ่อย่างยั่งยืน
2) การเคารพ คือ มีการแสดงออกทางกาย วาจา และใจ ต่อผู้มีพระคุณอย่างสุภาพ ให้เกียรติ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การแสดงออกทั้งกาย วาจา และใจ - แสดงความรู้สึกต่อผู้มีพระคุณกับเรา สุภาพ ให้เกียรติ - ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทั้งผู้มีพระคุณและคนอื่น ทั้งสิทธิทางกายและใจ เช่น ไม่ถ่ายภาพศพแล้วเอามาแชร์ต่อ - มีกิริยาทำทีที่แสดงความชื่นชมต่อผู้มีพระคุณ - การพูดถึงผู้มีพระคุณในทางที่ดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
		- การใช้คำพูดสุภาพกับผู้ที่มีพระคุณ ใช้คำพูดแสดงออกถึงการตระหนักในสิ่งดีที่ผู้อื่นทำต่อตนเอง - เคารพตนเอง โดยมีความบริสุทธิ์ โปร่งใส เป็นที่ยอมรับของสังคม
3) การตอบแทนคุณ คือ การดูแล เอาใจใส่ อุปการะ ช่วยเหลือผู้มีพระคุณ ในทางที่ถูกต้อง และไม่ประพฤตินสร้าง ความเดือดร้อนให้ผู้มีพระคุณ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- มีการติดต่อสานสัมพันธ์กับครูที่เคยสอนมาอย่างต่อเนื่อง ในวาระต่าง ๆ เมื่อมีโอกาสก็มาเยี่ยมเยียน - การแสดงพฤติกรรมที่ดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง - มีความพร้อมหรือความเต็มใจ เมื่อมีโอกาสที่จะช่วยเหลือหรือตอบแทนผู้ที่เคยช่วยเหลือตอนเผชิญปัญหา เช่น เพื่อน ไอศดอล ที่มาช่วยตอนตนเองอกหัก - นำความดีของผู้อื่นที่ตนศรัทธามาใช้เป็นแบบอย่างหรือต้นแบบในการดำเนินชีวิต - การเยี่ยมเยียนผู้มีพระคุณในโอกาสอันควร - การดำรงตนอย่างมีคุณค่าเพื่อให้ผู้มีพระคุณภาคภูมิใจ - อยู่เคียงข้างในเวลาที่มีพระคุณต้องการ - บางทีเวลาช่วยเหลือใคร เราไม่ได้ต้องการการตอบแทน เป็นวัตถุสิ่งของ เงินทอง แค่ว่าเขาได้ดี เจริญรุ่งเรือง เราก็รู้สึกที่เราได้ช่วยเหลือถูกคนแล้ว

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
		- การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือภารกิจของผู้มีพระคุณ รวมไปถึงถึงคุณครู ผู้ปกครอง เพื่อน โดยให้ความช่วยเหลือตามความสามารถของตน - ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของพ่อแม่ ตั้งใจเรียน กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างถ้วยชาม ทำภารกิจประจำวัน รับผิดชอบต่อตนเอง ไม่สร้างความเดือดร้อน ไม่ชกต้อยในโรงเรียน - อาสาสมัครเพื่อสังคม สำนึกรู้ว่าภารกิจแบบนี้เป็นภารกิจที่ทำแล้วมีประโยชน์ต่อสังคม เป็นการตอบแทนสังคม ตอบแทนประเทศชาติ - อุทิศตน อุทิศเวลา เป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบแทนคุณของสังคมและประเทศชาติ กระทำสิ่งต่าง ๆ โดยมีพื้นฐานของความเมตตากรุณา - ทำตัวของเราให้ดี ให้มีคุณค่า ไม่เป็นภาระสังคม

ตารางที่ 4 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านสุจริต

สุจริต หมายถึง การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา เป็นธรรม ทั้งในที่ลับและที่แจ้ง รวมถึงการปฏิเสธการกระทำที่ไม่ซื่อตรงหรือไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่นที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อบุคคลและส่วนรวม โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความสุจริตได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การไม่เอาเปรียบ 2) การไม่คดโกงและไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนและพวกพ้อง และ 3) การยืนหยัดในความถูกต้อง

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การไม่เอาเปรียบ คือ การไม่ดำเนินกิจกรรมที่นำมาซึ่งผลประโยชน์เหนือกว่าผู้อื่นด้วยวิธีการเบียดเบียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - “มีเส้นใยทางจริยธรรมกำกับการกระทำทุกด้านของชีวิต” - มีความสุจริต โดยที่ไม่ต้องมีกฎหมายมาบังคับ	- รู้ทันความคิดของตนและสามารถใช้วิจารณญาณในการคิดวิเคราะห์ว่ามันสมควรจะทำสิ่งนั้นหรือไม่ - ปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบ ในเงื่อนไขของสังคม - การเคารพสิทธิของผู้อื่น - เอื้ออาทร เมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือผู้อื่นหรือผู้ที่ด้อยกว่า - ละอายต่อความคิดหรือการกระทำของตนซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อคนอื่น ทั้งต่อหน้าหรือลับหลัง - ยอมเสียเปรียบหรือยอมเสียสละบางอย่าง โดยคิดว่าเป็นการเสียสละไม่ใช่การเสียเปรียบ (ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนบางอย่าง เพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้น)
2) การไม่คดโกงและไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง คือ การไม่คดโกง การไม่หลอกลวงผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- ปฏิบัติตามสิ่งที่ได้สัญญาหรือทำข้อตกลงไว้ - ปฏิบัติตามสิ่งที่ได้พูดเอาไว้ โดยเห็นเป็นที่ประจักษ์ - คิดและปฏิบัติบนพื้นฐานหลักความถูกต้อง

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
3) การยึดมั่นในความถูกต้อง คือ การยึดมั่นในความถูกต้องและยึดมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้ว่าจะมีความยากลำบากหรือมีอุปสรรคเข้ามาขัดขวาง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ อยากให้เป็นข้อความที่สอดคล้องกับวัย เรื่องสุจริตอาจคาบเกี่ยวกับเรื่องความกตัญญู	- รู้ว่าการกระทำใด เมื่อทำแล้วจะเป็นปัญหากับตัวเอง - ไม่กระทำ ไม่ชักชวน ไม่ส่งเสริมใครทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผิดระเบียบ ผิดจรรยาบรรณ ผิดขนบธรรมเนียม - เกรงกลัวการกระทำสิ่งที่ไม่สุจริต มีสติรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ไม่ควรทำ - ยึดมั่นในหลักของนิติธรรม กฎหมาย และสังคม - กล้าที่จะทำ ที่จะตัดสินใจ ที่จะปฏิบัติงานของตนเอง โดยอยู่บนหลักความถูกต้อง ความเป็นธรรม แม้ว่ามันจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อบางคนที่ยเสียผลประโยชน์ - ยึดมั่นทำสิ่งที่มันถูกต้อง - อดทนต่อสิ่งเร้าที่มากระทบ - ไม่เพิกเฉยต่อสิ่งที่ได้รับรู้มา และมีการคิดต่อว่าทำอย่างไรเขาจะไม่เอาตัวเองเข้าไปร่วมด้วยหากเป็นสิ่งที่ผิดหรือไม่ถูกต้อง - ถ้ามีของที่ยากได้ แต่มันไม่ใช่ของเรา หากมีโอกาสที่จะได้มา จะเอาไหม (สถานการณ์)

ตารางที่ 5 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ หมายถึง การแสดงออกถึงความตั้งใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ แม้ไม่ใช่หน้าที่ ด้วยความตั้งใจ เสียสละ โดยปราศจากผลประโยชน์หรือผลตอบแทนใด ๆ รวมถึงการมีจิตสำนึกในการไม่กระทำการที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะ โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดจิตสาธารณะได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีจิตอาสา 2) มีจิตสำนึกสาธารณะ และ 3) มีการเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) มีจิตอาสา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ที่ทำงาน หรือส่วนรวมของสังคม	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- มีวิริยะอุตสาหะ ความอดทนอย่างมาก ในการที่จะแก้ไขปัญหาให้ได้ หรือมีส่วนช่วยลดปัญหาลง ต้องเป็นคนที่ชอบทำงานเป็นทีม มีทักษะการทำงานเป็นทีม ชอบช่วยเหลือและรับฟังผู้อื่น ใจกว้าง เคารพความคิดเห็นของคนอื่น - เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ แม้ไม่ได้อะไรตอบแทน - การเสนอตัวเอง เต็มใจหรือสมัครใจที่จะทำสิ่งนั้น เราต้องรู้สึก เต็มใจหรืออาสาที่จะเข้าไปช่วยทำให้บางอย่างมันดีขึ้น - นักเรียนไปช่วยกันทำความสะอาดห้องน้ำ ทำความสะอาดนั้นนี้ ทำความสะอาดห้องน้ำที่วัดหรือที่โรงเรียนอะไรก็แล้วแต่ (สถานการณ์) - แบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวม (ชมรมที่ปราศจากผลประโยชน์ตอบแทน)
2) มีสำนึกสาธารณะ คือ การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ตระหนักถึงการดูแล การรักษา การใช้ของที่เป็นของสาธารณะหรือของส่วนรวม	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- ทำด้วยการเสียสละ ไม่คิดหาผลประโยชน์ - มองโลกในแง่ดี แม้จะอยู่ในวิกฤตหรือสถานการณ์ที่แย่นขนาดไหน ในสิ่งที่มันเลวร้ายก็ยังมองเห็นว่ามันมีโอกาสที่จะแก้ปัญหาได้ - แบ่งปัน

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
		- การทำอะไรสักอย่างหนึ่ง มันไม่ต้องยิ่งใหญ่ แต่มันน่าจะเริ่มจากการที่เราารู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของร่วม ไม่ว่าจะไปในทรัพย์สิน สาธารณะหรืออะไรใด ๆ ก็ตาม มีความภูมิใจที่อยากรักษามันไว้ - การปฏิบัติตัวเองให้เหมาะสม ให้ดี โดยคำนึงถึงผู้อื่นเสมอ - พฤติกรรมของเด็กในโรงเรียน เช่น เก็บงานข้าว แก้วน้ำ ในที่ ๆ จัดไว้ให้ในโรงอาหาร (สถานการณ์) - นักเรียนดูแลโต๊ะเรียนของตน ดูขยะ เก็บขยะ บริเวณโต๊ะหรือนั่งของตน โดยไม่ต้องให้ครูสั่ง ห้องเรียนจะสะอาดเพราะทุกคนดูแลพื้นที่ของตน (สถานการณ์) - ดูแลถนนรักษาสมบัติส่วนรวมที่ใช้ร่วมกัน - ปฏิบัติตามกฎระเบียบในพื้นที่สาธารณะ - คำนึงถึงสิทธิ์ของผู้อื่นในพื้นที่ส่วนรวม
3) การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น คือ การเสียสละแรงกาย ทรัพย์สิน และเวลา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทนหรือข้อแลกเปลี่ยนใดๆ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- เอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจผู้ที่อ่อนแอกว่า คนที่เสียเปรียบในสังคม คนตัวเล็กตัวน้อยที่ไม่ค่อยมีสิทธิมีเสียง

2. โดยกลุ่มนิสิตนักศึกษา

ตารางที่ 1 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านพอเพียง

พอเพียง หมายถึง การแสดงออกถึงความพอใจในสิ่งที่มี ดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล รอบคอบ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่เบียดเบียนทั้งตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีการเรียนรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความพอเพียงได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีภูมิคุ้มกัน 2) มีเหตุผล และ 3) มีความพอประมาณ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) มีภูมิคุ้มกัน คือ การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบมีระบบ มีการวางแผนการใช้ชีวิต สามารถพึ่งพาตนเองได้	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การทำ to do list - วางแผนเป้าหมายที่จะทำรายวัน รายสัปดาห์ สามารถปรับเป็นแผน 2 แผน 3 ได้ กรณีมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลง - การออมเงิน - การเตรียมพร้อมรับกับค่าใช้จ่ายในอนาคต เช่น ค่ารักษาพยาบาลที่กะทันหัน - การรับรู้ข่าวสารในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องโรคระบาด - การวางแผนทั้งผลลัพธ์และวิธีการ - การปรับตัวได้เร็วเพื่อให้อยู่ได้อย่างปลอดภัย มีความสุขราบรื่น - การตระหนักถึงอนาคตเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องการเรียนหรือเรื่องต่าง ๆ - การตั้งเป้าหมายในการเรียน

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
		- การวางแผนให้ไปถึงเป้าหมาย เช่น จะทำอะไรให้เรียนจบภายใน 4 ปี และเมื่อเรียนจบแล้วจะไปประกอบอาชีพอะไร
2) มีเหตุผล คือ มีกระบวนการคิด การตัดสินใจ อย่างรอบคอบ มีการพิจารณาเหตุปัจจัยและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อย่างรอบคอบ ไม่อ่อนไหวต่อสิ่งชักจูง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การตัดสินใจเลือกเรียนสาขาต่าง ๆ ต้องมีเหตุผลมาสนับสนุนว่าทำไมถึงเรียนเอกนี้เพื่อต่อยอดอาชีพในอนาคต - การแบ่งงานหรือบริหารงานในกลุ่มเพื่อนนั้นควรใช้เหตุผลหรือวิเคราะห์ว่างานหรือหน้าที่ใดเหมาะกับใคร
3) มีความพอประมาณ คือ ความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป พอใจ ในสิ่งที่ตนมีอยู่ พอประมาณในค่าใช้จ่ายไม่เกินตัว	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- คำนวณเงินที่ต้องใช้ให้พอดีกับยุคเศรษฐกิจที่ข้าวของแพง - พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่แล้ว ทั้งเรื่องของการเงินหรือสิ่งของ - การเลือกเครื่องมือหรืออุปกรณ์การเรียน เช่น iPad ต้องเลือกให้มันพอดีกับการใช้งาน - จัดสรรการใช้เงินในชีวิตประจำวันให้ดี ไม่ว่าจะได้รับเงินรายวันหรือรายเดือน

ตารางที่ 2 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านวินัยรับผิดชอบ

วินัยรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเองได้อย่างมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม มีความมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงการยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความมีวินัยรับผิดชอบได้จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย 2) การควบคุมตนเอง 3) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน และ 4) การยอมรับผลการกระทำของตน

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การปฏิบัติตามกฎ กติกา ภายใต้สถานะที่เราดำรงอยู่ในสถานการณืนั้น ๆ เช่น การอยู่ในมหาวิทยาลัยก็ต้องทำตามกฎหรือสิ่งที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดขึ้น หากเราอยู่ในสังคมก็ต้องออกมาทำตามกฎระเบียบของสังคมอีกทีหนึ่ง - การแต่งชุดนักศึกษา - การสวมหมวกนิรภัยเข้ามหาวิทยาลัยก็คือการที่เคารพกฎระเบียบและกฎหมายของมหาวิทยาลัย
2) การควบคุมตนเอง คือ ความสามารถในการกำกับควบคุมตนเองเพื่อสร้างพฤติกรรมที่ดีอันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- ทำงานให้ได้ตามที่กำหนดไว้ ถึงแม้จะเจอสิ่งรบกวน - การทำงานกับใครสักคน แม้เราอาจจะไม่ชอบ แต่เราก็พยายามทำให้มันสำเร็จลุล่วงไปได้ ก็ถือเป็นการควบคุมอารมณ์หรือทัศนคติของตนเองในระดับหนึ่งเช่นกัน - การควบคุมอารมณ์ตนเอง เพราะว่าในช่วงวัยนี้ทุกคนจะมีเหตุผลน้อยลงและควบคุมตนเองไม่ได้ - การวางแผนเกี่ยวกับการเรียน การวางแผนอ่านหนังสือหรือติววิชาต่าง ๆ ตามแผน

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
		- การควบคุมตนเองจากสิ่งเร้า เช่น การเล่นเกมที่ต้องลดลงหรือแบ่งเวลาให้เป็น - balance ชีวิตประจำวันระหว่างการอ่านหนังสือกับการทำงาน - การวางแผนชีวิตและแบ่งเวลาควบคุมตนเองให้ได้ตามแผน เพื่อที่จะไม่กระทบทั้งเรื่องเรียนและเล่น
3) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน คือ การปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถ มีความตรงต่อเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเวลาที่กำหนดไว้ มีความมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองที่มีไม่เท่ากัน ทั้งเรื่องการเรียนรู้หรือแม้กระทั่งการเรียนและทำงานไปด้วย - ตั้งใจเรียนให้สมกับโอกาสที่ได้รับ เพื่อหวังว่าในอนาคตมันจะดีขึ้น - การทำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
4) การยอมรับผลการกระทำของตน คือ การยอมรับข้อผิดพลาดจากการกระทำของตน และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การกล่าวคำขอโทษที่แสดงถึงการยอมรับผลการกระทำของตนเอง การยอมรับผิดแล้วครั้งต่อๆไปจะไม่ให้เกิดขึ้นอีก - การยอมรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา - การขอโทษเมื่อพูดไม่ดีหรือใส่อารมณ์กับเพื่อน - เมื่อรู้ว่าตนตัดสินใจผิดหรือเลือกทางผิด ต้องยอมรับให้ได้และถอยออกมาให้เร็วที่สุดเพื่อเลือกทางเดินใหม่

ตารางที่ 3 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านกตัญญู

กตัญญู หมายถึง การแสดงออกถึงการสำนึกบุญคุณ การเคารพ การช่วยเหลือ การดูแลเอาใจใส่ การตอบแทนคุณผู้อื่นและสิ่งอื่นที่มีพระคุณแก่ตนเอง ซึ่งเป็นการตอบแทนคุณในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ละเมิดหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความกตัญญูได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสำนึกบุญคุณ 2) การเคารพ และ 3) การตอบแทนคุณ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การสำนึกบุญคุณ คือ การตระหนักรู้ ระลึกถึงคุณผู้อื่นที่มีแก่ตนเอง ทั้งครอบครัว ที่ทำงาน/องค์กร สังคม ประเทศชาติ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- บวชให้กับครอบครัวและพ่อแม่ - ทุนการศึกษาที่ได้รับมาต้องบริหารและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้มันเหมาะสมคุ้มค่ากับที่เขาให้มา
2) การเคารพ คือ มีการแสดงออกทางกาย วาจา และใจ ต่อผู้มีพระคุณอย่างสุภาพ ให้เกียรติ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การไหว้เมื่อพบเจอผู้คน - การพูดขอบคุณเมื่อได้รับของจากผู้อื่น - การมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ - การถ่อมตนต่อผู้ที่อาวุโสกว่า - การพูดมีหางเสียง - การทำหน้าตายิ้มแย้มและให้ความร่วมมือ - การไม่พูดสอดแทรกผู้อื่น - การเคารพต่อหน้าด้วยการไหว้หรือการนอบน้อมถ่อมตน - การเคารพลับหลัง คือ ไม่เอาผู้มีพระคุณไปพูดให้เสียหาย - การให้เกียรติคนทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่ม LGBTQ - การเคารพการตัดสินใจและให้เกียรติผู้อื่น - ผู้มีพระคุณหลายคนอาจมีทัศนคติหรือความเชื่อทางการเมืองไม่ตรงกับเรา ต้องพยายามเคารพความเห็นต่าง

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
3) การตอบแทนคุณ คือ การดูแล เอาใจใส่ อุปการะ ช่วยเหลือผู้มีพระคุณ ในทางที่ถูกต้อง และไม่ประพฤติดนที่สร้างความเดือนร้อนให้ผู้มีพระคุณ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การทำงานทำและเลี้ยงดูพ่อแม่ในยามแก่ชรา - ช่วยอาจารย์ตรวจงานหรือทำเอกสารเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่าที่สามารถทำได้ - พยายามทำให้ผู้มีพระคุณไม่รู้สึกลำบากใจ - ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้มีพระคุณ - การเชื่อฟังผู้มีพระคุณเป็นการทดแทนคุณแบบแฝงที่ไม่ทำให้ท่านรู้สึกไม่สบายใจ - การให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้มีพระคุณร้องขอ - การแบ่งเบาภาระต่าง ๆ ที่ตนสามารถทำแทนได้ดี

ตารางที่ 4 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านสุจริต

สุจริต หมายถึง การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา เป็นธรรม ทั้งในที่ลับและที่แจ้ง รวมถึงการปฏิเสธการกระทำที่ไม่ซื่อตรงหรือไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่นที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อบุคคลและส่วนรวม โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความสุจริตได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การไม่เอาเปรียบ 2) การไม่คดโกงและไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนและพวกพ้อง และ 3) การยืนหยัดในความถูกต้อง

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การไม่เอาเปรียบ เอาเปรียบ คือ การไม่ดำเนินกิจกรรมที่นำมาซึ่งผลประโยชน์เหนือกว่าผู้อื่นด้วยวิธีการเบียดเบียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การไม่แข่งคิว การเข้าแถวรอซื้ออาหาร - การไม่แสวงหาผลประโยชน์จากความผิดพลาดของผู้อื่น เช่น ถ้ารู้ว่าแม่ค้าทอนเงินผิดก็ต้องแจ้งเขา - การไม่ขับรถหรือจอดรถในพื้นที่สำหรับผู้พิการ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
		- การนำความสามารถของตนเองมาแชร์กับผู้อื่น เพื่อที่จะให้งานประสบความสำเร็จ
2) การไม่คดโกงและไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเอง และพวกพ้อง คือ การไม่คดโกง การไม่หลอกลวงผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การไม่ลอกข้อสอบ ลอกงานเพื่อน - การนำข้อมูลมาทำงานต้องมีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง - การไม่ฉวยโอกาสให้ตนเอง เช่น การตรวจงานหรือประเมินข้อสอบให้ตัวเองก็ไม่ควรคดโกง - การไม่ช่วยเพื่อนโกหกเพราะความสนิทสนมกัน - การไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้ง ทั้งในโรงเรียน มหาวิทยาลัย และในสังคม
3) การยืนหยัดในความถูกต้อง คือ การยึดมั่นในความถูกต้องและยืนหยัดที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้ว่าจะมีความยากลำบากหรือมีอุปสรรคเข้ามาขัดขวาง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การกล้าที่จะแสดงออกในสิ่งที่คิดว่าถูกต้อง - การคัดค้านสิ่งที่มองว่าไม่ถูกต้อง เช่น ในการทำงาน กลุ่มหรือระดมไอเดีย หากมีสมาชิกคนใดเสนอวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ก็ควรปฏิเสธให้เขาเห็นว่าสิ่งที่เขาจะทำมันไม่ควรจะทำ - การลดความยึดมั่นถือมั่นของตัวเอง สิ่งที่เรามองว่าถูกคนอื่นอาจมองว่าไม่ถูก

ตารางที่ 5 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ หมายถึง การแสดงออกถึงความตั้งใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ แม้ไม่ใช่หน้าที่ด้วยความจริงจัง เสียสละ โดยปราศจากผล ประโยชน์ หรือผลตอบแทนใด ๆ รวมถึงการมีจิตสำนึกในการไม่กระทำในสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะ โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดจิตสาธารณะได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีจิตอาสา 2) มีจิตสำนึกสาธารณะ และ 3) การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) มีจิตอาสา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ที่ทำงาน หรือส่วนรวมของสังคม	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การช่วยผู้พิการข้ามถนน ช่วยดูรายละเอียดต่าง ๆ ให้ผู้พิการ - การเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน - การเต็มใจทำกิจกรรมโดยไม่มองว่าเป็นการบังคับ แต่มองว่ามันเป็นโอกาสที่ได้ออกไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่วนรวม เพื่อสังคม - การร่วมกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชุมชน - การร่วมฟื้นฟูสถานที่ต่าง ๆ - การไปทาสีโรงเรียน บูรณะโรงเรียน - การช่วยเหลือผู้ประสบภัย ช่วยประกาศรับของบริจาค แล้วนำไปแจกจ่ายให้กับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
2) มีสำนึกสาธารณะ คือ การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ ตระหนักถึงการดูแล การรักษา การใช้ของที่เป็นของสาธารณะหรือของส่วนรวม	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การไม่ทิ้งขยะลงข้างถนนและลงในแม่น้ำ - การใช้น้ำอย่างประหยัด เช่น ตอนแปรงฟันก็ไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ - การรักษาสินของต่าง ๆ ในห้องเรียน ไม่ขีดเขียนโต๊ะหรือทำลายเก้าอี้ - การทำตามข้อกำหนดของสถานที่นั้น ๆ ไม่ไปจอดรถในที่ที่เขาจัดไว้สำหรับบุคคลพิเศษ ไม่ไปแย่งที่นั่งของพระสงฆ์บน BTS ไม่แย่งที่นั่งของคนชราบนรถไฟ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
		- การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยไม่ควรตัดแปลงทรัพย์สิน เช่น ไปลงเกมหรือไปโหลด windows เพราะมันเป็นเครื่องสาธารณะ
3) การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น คือ การเสียสละร่างกาย ทรัพย์สิน และเวลา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทนหรือข้อแลกเปลี่ยนใด ๆ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การเป็นตัวแทนนักเรียน นักศึกษา และคณาจารย์ - จัดทำ Home Isolation ให้กับนักศึกษาที่ติดโควิด - เสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาต่าง ๆ ในสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัย - เสียสละความรู้หรือความคิดเห็นของเราให้แก่ผู้ที่กำลังต้องการความช่วยเหลือ - แสดงความคิดเห็นให้กับผู้อื่นเพื่อการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ - บริจาคเสื้อผ้าหรือสิ่งของที่ไม่ได้ใช้ให้ผู้อื่น

ส่วนที่ 5

สรุปผลการจัดประชุมวิพากษ์กรอบดัชนีชี้วัดคุณธรรม
เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี
ในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2565

ตารางที่ 1 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านพอเพียง

พอเพียง หมายถึง การแสดงออกถึงความพอใจในสิ่งที่มี ดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล รอบคอบ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่เบียดเบียนทั้งตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีการเรียนรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความพอเพียงได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีภูมิคุ้มกัน 2) มีเหตุผล และ 3) มีความพอประมาณ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) มีภูมิคุ้มกัน คือ การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบ มีระบบ มีการวางแผนการใช้ชีวิต สามารถพึ่งพาตนเองได้	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- เปิดรับข้อมูลข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ - พร้อมรับมือ ไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง - ตัดสินใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน - วางแผนก่อน ขณะ หลังเกษียณ - ดำเนินชีวิตเป็นแบบแผนเพื่อเกษียณ - คิดดี ทำดี พูดดี อ่อนน้อมถ่อมตน - มีต้นทุนการเงิน ต้นทุนชีวิต พลังใจที่จะสู้ต่อ - สามารถดูแลสุขภาพกายและจิตใจ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
2) มีเหตุผล คือ มีกระบวนการคิด การตัดสินใจ อย่างรอบคอบ มีการพิจารณาเหตุปัจจัยและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ไม่อ่อนไหวต่อสิ่งชักจูง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- พิจารณาข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อป้องกันความผิดพลาด - รู้จักใช้ข้อมูลข่าวสาร สามารถเลือกใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีสติและวิจาร์ณญาณ - ใช้ประสบการณ์ในอดีตก่อนการตัดสินใจ - ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ - คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม - วางแผนและมีทักษะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าทันด่วน
3) มีความพอประมาณ คือ ความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ พอประมาณในค่าใช้จ่ายไม่เกินตัว	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- พึงพอใจในสิ่งที่มียู่ - รู้จักใช้เวลา ทรัพยากรที่มี ได้อย่างคุ้มค่าและประหยัด อะไรที่ไม่จำเป็นก็ไม่ต้องใช้ - คิด วิเคราะห์ วางแผนค่าใช้จ่าย เพื่อเก็บออมลงทุน (เล่นหุ้น) - ทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเอง - ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย คิดก่อนใช้ รู้ฐานะการเงินของตนเอง - เมื่อตนเองมีแล้ว พร้อมแบ่งปันให้ผู้อื่น ใช้ชีวิตอย่างสมดุล

ตารางที่ 2 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านวินัยรับผิดชอบ

วินัยรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเองได้อย่างมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงการยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความมีวินัยรับผิดชอบได้จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย 2) การควบคุมตนเอง 3) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน และ 4) การยอมรับผลการกระทำของตน

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - เพิ่มกฎหมายสังคม บรรทัดฐานสังคม - เพิ่มการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น - ขยายประเด็นเรื่องการเปิดใจยอมรับกฎระเบียบ และเป็นผู้ควบคุมกฎระเบียบ	- ปฏิบัติตามกฎหมาย - เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นต้องตรงต่อเวลา - ปฏิบัติอย่างเต็มใจและเต็มที่ - คำนึงสิทธิของตนเองและผู้อื่น รู้จักเรียกร้องสิทธิของตนเองแต่ต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น - การเป็นแบบอย่างที่ดีให้คนรุ่นหลัง
2) การควบคุมตนเอง คือ ความสามารถในการกำกับควบคุมตนเอง (มีความสามารถในการควบคุมตนเองไม่ให้อำนาจสิ่งที่ไม่ดี) เพื่อสร้างพฤติกรรมที่ดีอันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (เป้าหมายของชีวิต)	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - เพิ่มการระงับอารมณ์ที่เกิดจากแรงกระตุ้น	- สามารถทำตามแผนที่วางไว้ได้จนบรรลุเป้าหมาย - รู้เป้าหมาย รู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ เช่น ในเวลาว่างใช้ social media เท่าที่จำเป็นและที่เกี่ยวข้อง - มีความคิดที่หลากหลาย และรับฟังคนรอบข้าง - เมื่อมีสิ่งยั่วยุ ต้องแข็งแกร่ง อดทนต่อแรงกระตุ้น - สามารถคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น
3) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน คือ การปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจกรรมที่ได้รับ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม	- ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด - ปรับปรุงและพัฒนางานตามที่ได้รับ feedback

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
มอบหมายอย่างสุดความสามารถ มีความตรงต่อเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเวลาที่กำหนดไว้ มีความมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	ข้อเสนอแนะ - เน้นว่าเป็นหน้าที่ตามบทบาทของตนเองในชีวิตประจำวัน	- ให้ความใส่ใจรายละเอียดของงานที่ได้รับมอบหมาย - คำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น - ไม่คอร์ปชั่นต่อเวลา บทบาทของตน ตั้งใจปฏิบัติงานเต็มความสามารถ - เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง - มีความรับผิดชอบสูง - ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีกับคนรอบข้าง
4) การยอมรับผลการกระทำของตน คือ การยอมรับข้อผิดพลาดจากการกระทำของตน และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - กรณีที่ทำงานร่วมกันแล้วเกิดข้อผิดพลาด ต้องรับผิดชอบร่วมกัน เสนอให้เพิ่มคำว่า “ยอมรับข้อผิดพลาดต่องานที่รับผิดชอบร่วมกัน”) - เน้นการรับผิดชอบต่อผลของการกระทำของตนเอง (ทั้งที่ดีและไม่ดี)	- ยอมรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายของผู้อื่น (ทั้งคนที่เหนือกว่าหรือด้อยกว่า) - ช่วยกันหาทางแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาดจากงานที่ทำร่วมกัน - การพิจารณาการกระทำของตนเองก่อน การยอมรับหรือพร้อมที่จะปรับเปลี่ยน และรับฟังข้อเสนอแนะของผู้อื่น - ยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น - กรณีหัวหน้างาน เมื่อทีมงานทำผิดพลาด ต้องรับผิดชอบลูกน้องก่อน และหาทางแก้ไขหรือจัดการกับลูกน้องภายหลัง

ตารางที่ 3 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านกตัญญู

กตัญญู หมายถึง การแสดงออกถึงการสำนึกบุญคุณ การเคารพ การช่วยเหลือ การดูแลเอาใจใส่ การตอบแทนคุณผู้อื่นและสิ่งอื่นที่มีพระคุณแก่ตนเอง ซึ่งเป็นการตอบแทนคุณในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ละเมิดหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความกตัญญูได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสำนึกบุญคุณ 2) การเคารพ และ 3) การตอบแทนคุณ

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การสำนึกบุญคุณ คือ มีการตระหนักรู้ ระลึกถึงคุณผู้อื่นที่มีแก่ตนเอง ทั้งครอบครัว ที่ทำงาน/องค์กร สังคม และ ประเทศชาติ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - เปลี่ยนคำว่า “ตระหนักรู้” เป็น “รู้สึกสำนึกใน คุณ”	- ส่งข้อความอวยพรในวันสำคัญหรือวันพิเศษ - การกล่าวขอบคุณ - เน้นที่ความคิดในใจว่าเรารู้คุณ ไม่ทำให้ผิดหวัง
2) การเคารพ คือ มีการแสดงออกทางกาย วาจา และใจ ต่อผู้มี พระคุณอย่างสุภาพ ให้เกียรติ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- การให้เกียรติ การไหว้ การทักทายด้วยวาจาสุภาพ - อ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่ทำลายสิ่งที่คนอื่นไว้เนื้อเชื่อใจ - วางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ไม่ก้าวร้าว ไม่ข่มเหง
3) การตอบแทนคุณ คือ การดูแล เอาใจใส่ อุปการะ ช่วยเหลือผู้มีพระคุณ ในทางที่ถูกต้อง และไม่ประพฤติดนที่สร้างความ เดือดร้อนให้ผู้มีพระคุณ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ.....	- จำลึกถึงผู้มีพระคุณและตอบแทน - เป็นผู้ให้ อาสา แบ่งปัน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น - การตอบแทนสิ่งอื่น เช่น ไม่ลบหลู่ดูหมิ่น ไม่ทำลายธรรมชาติ แต่ให้สร้างธรรมชาติ ขจัดสิ่งที่มาทำลายธรรมชาติ เช่น การ ประหยัดพลังงานเพื่อคนรุ่นหลัง

ตารางที่ 4 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านสุจริต

สุจริต หมายถึง การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา เป็นธรรม ทั้งในที่ลับและที่แจ้ง รวมถึงการปฏิเสธการกระทำที่ไม่ซื่อตรงหรือไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่น ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อบุคคลและส่วนรวม โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดความสุจริตได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การไม่เอาเปรียบ 2) การไม่คดโกง และไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนและพวกพ้อง และ 3) การยืนหยัดในความถูกต้อง

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) การไม่เอาเปรียบ คือ การไม่ดำเนินกิจกรรมที่นำมาซึ่งผลประโยชน์เหนือกว่าผู้อื่นด้วยวิธีการเบียดเบียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - ใช้คำทางบวก เช่น ความเสมอภาค เปิดใจ รับฟังความคิดเห็น รู้จักบทบาทของตนเอง	- ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากช่องทางที่ผิด - ต้องปฏิบัติตามค่านิยมสัญญา (งานหรือชีวิตส่วนตัว) เช่น เมื่อตกลงอะไรไว้กับใครต้องทำตามข้อตกลงนั้น - การปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยความจริงใจ
2) การไม่คดโกงและไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง คือ การไม่คดโกง ไม่หลอกลวงผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - การไม่แสวงหาโอกาสที่จะกระทำเพื่อให้ตนได้ผลประโยชน์และคนอื่นเสียผลประโยชน์	- ไม่ใช่ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง - ไม่ใช่อำนาจหน้าที่เป็นช่องทางหาประโยชน์เพื่อส่วนตัวและพวกพ้อง
3) การยืนหยัดในความถูกต้อง คือ การยึดมั่นในความถูกต้องและยืนหยัดที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้ว่าจะมีอุปสรรคเข้ามาขัดขวาง	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - ตัดคำว่า “ยากลำบาก” เพราะการทำสิ่งที่สุจริตไม่จำเป็นต้องยากลำบาก	- การยึดมั่นในอุดมคติ แนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม - รู้จักควบคุมตนเองที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย - อดทน อดกลั้น เมื่อมีคนมาชวนให้ทำความผิด - มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด - กรณีมีข้อพิพาทต้องให้ข้อมูลที่เป็นจริง ไม่ลำเอียง

ตารางที่ 5 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมด้านจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ หมายถึง การแสดงออกถึงความตั้งใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ แม้ไม่ใช่หน้าที่ด้วยความจริงใจ เสียสละ โดยปราศจากผลประโยชน์หรือไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ รวมถึงการมีจิตสำนึกในการไม่กระทำในสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะ โดยงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดจิตสาธารณะได้จาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีจิตอาสา 2) มีจิตสำนึกสาธารณะ และ 3) การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
1) มีจิตอาสา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ที่ทำงาน หรือส่วนรวมของสังคม	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - Concept สำคัญคือ ไม่มีการร้องขอ ไม่ได้ประโยชน์ และไม่หวังว่าจะได้รับอะไรตอบแทน (ตรงกับหลักจาคะในฆราวาสธรรม) - สละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผู้อื่น	- การเป็นตัวแทนในการเข้าร่วมกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กร หรือเป็นตัวแทนชุมชน - ถ้าส่วนรวมให้ทำอะไร ผู้นั้นทำโดยไม่ต้องมีการร้องขอ ทำแล้วใจเป็นสุข - การรับอาสาทำกิจกรรมส่วนรวมโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ ทำโดยไม่ใช้บทบาทหน้าที่
2) มีสำนึกสาธารณะ คือ การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ ตระหนักถึงการดูแล การรักษา การใช้ของที่เป็นของสาธารณะหรือของส่วนรวม	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - เน้นเรื่องอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	- การมองประโยชน์ของส่วนรวมที่ถูกต้องเป็นหลัก - ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตัว ไม่เห็นแก่ตัว - ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติด้วยความเต็มใจ
3) การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น คือ การเสียสละแรงกาย ทรัพย์สิน และเวลา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทนหรือข้อแลกเปลี่ยนใด ๆ	☒ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ - อาจเพิ่มสติปัญญา	- สละหรือให้อะไรบางอย่างเพื่อแบ่งปันให้แก่ผู้อื่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	ความเหมาะสม	พฤติกรรมบ่งชี้
	- ให้ระบุว่าผู้อื่นในที่นี้หมายถึงใคร เช่น ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้มีพระคุณ - การเสียสละของวัยผู้ใหญ่ ไม่มุ่งเน้นที่สิ่งของ อาจเป็นกว้าง ๆ ทำเพื่อสังคม เพื่อลดหรือแก้ปัญหา	

ส่วนที่ 6
ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน
ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี

คุณธรรม	ตัวบ่งชี้	ความหมาย
พอเพียง	มีความพอประมาณ	ความพอดีในการใช้ชีวิตที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
	มีเหตุผล	กระบวนการคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการตัดสินใจและการกระทำ
	มีภูมิคุ้มกัน	การวางแผนการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และการเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเตรียมพร้อมรับผลกระทบ หรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
วินัย	การยอมรับและ ปฏิบัติตาม บรรทัดฐานทางสังคม	การแสดงออกถึงการยอมรับและการประพฤติปฏิบัติตนตาม วิถีประชา จารีต และกฎหมาย เพื่อควบคุมความประพฤติของ บุคคล อันจะนำไปสู่สังคมที่มีระเบียบ และดำรงอยู่ได้อย่าง ยั่งยืนและปกติสุข
	การควบคุมตนเอง	ความสามารถในการกำกับตนเองทั้งความคิดและการกระทำ ให้อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อนำตนเองให้สามารถบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข
	การตั้งใจปฏิบัติ หน้าที่ของตน	ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุผลที่ ตรงเวลา ตามบทบาทหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายอย่าง เต็มความสามารถ
	การยอมรับผล การกระทำของตน	การยอมรับผลอันเกิดจากการกระทำของตนเอง ทั้งผลใน ทางบวก ทางลบ รวมถึงข้อผิดพลาด และพร้อมที่จะปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น
สุจริต	การละอายต่อ การทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	การแสดงความรู้สึกไม่สบายใจ รังเกียจ อาย กระดากในใจตน ไม่กล้าทำสิ่งที่ผิดกฎระเบียบ ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังผู้อื่น
	การไม่เอาเปรียบ และไม่แสวงหา ผลประโยชน์	การกระทำในสิ่งที่ตรงไปตรงมา รักษาความสัตย์ ไม่เอาเปรียบ และไม่ยึดผลประโยชน์อันมิชอบของตนเองและพวกพ้องเพียง ฝ่ายเดียว

คุณธรรม	ตัวบ่งชี้	ความหมาย
	การยืนหยัดในความถูกต้อง	การแสดงออกหรือการสนับสนุนความคิด การกระทำ ที่ถูกต้อง ตามกฎ และต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ แม้ว่าจะมีความยากลำบากหรืออุปสรรคขัดขวาง
จิตสาธารณะ	จิตอาสา	การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น องค์กร และสังคม ด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน
	สำนึกสาธารณะ	การตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และ สาธารณะสมบัติ ด้วยการเอาใจใส่ ดูแลรักษา โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ
	การเสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	การอุทิศร่างกาย สติปัญญา ทรัพย์สิน และเวลา เพื่อแก้ปัญหา หรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน
กตัญญู	การสำนึกในความดี	การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ คิดในทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อ คุณความดีที่ตนเองหรือส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม
	การเคารพความดี	การชื่นชม ยกย่อง ให้เกียรติในความดีที่ตนเองหรือส่วนรวม ได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง โดยแสดงออกด้วยความสุภาพ เหมาะสม
	การตอบแทนความดี	การประพฤติตนในทางที่ดีเมื่อมีโอกาส โดยไม่ละเมิดสิทธิ์หรือ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เพื่อแสดงความขอบคุณความดีที่ตนเอง หรือส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง

ส่วนที่ 7

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี
ด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ด้านพอเพียง

องค์ประกอบ	ข้อความถาม กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีในการใช้ชีวิตที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	1) ฉันทขอเงินจากผู้ปกครองหรือยืมเงินจากผู้อื่น เมื่อจะซื้อสิ่งที่ต้องการ เพราะฉันไม่มีเงินออม แก้เป็น ฉันทขอเงินจากผู้ปกครองหรือยืมเงินผู้อื่น เมื่อจะซื้อสิ่งที่ต้องการ แม้อาจจะไม่มี ความจำเป็นก็ตาม (-)	7	4	0	0.64	- คำว่า “เพราะไม่มีเงินออม” ไม่สะท้อนความพอประมาณ น่าจะใช้คำว่า “แม้จะเป็นสิ่งที่มีแล้วก็ตาม” (อ.พลรพี) - การไม่มีเงินออม อาจไม่ใช่เหตุผลที่ของเงินจากผู้ปกครองก็ได้ (อ.วราภรณ์) - อาจจะมีเพิ่มคำว่า “สิ่งที่ต้องการนั้น ไม่มี ความจำเป็นจริง ๆ กับชีวิต” (อ.ศรัณย์)
	2) ฉันทพยายามซ่อมแซมหรือนำของที่ยังใช้ได้กลับมาใช้ซ้ำ จนกว่าของนั้นจะใช้ไม่ได้แล้ว (+)	10	1	0	0.91	-
	3) ฉันทพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่อยากได้หรืออยากเป็นเหมือนคนอื่น (+)	9	1	1	0.73	ไม่แน่ใจว่าประโยคเป็นข้อความทางบวกหรือไม่ อาจปรับคำให้เหมาะสมมากขึ้น

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
						เช่น “ขอให้ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเองและคนอื่น” (อ.พัชรี)
	4. ฉันทำในสิ่งที่คิดหรือต้องการ แม้บางครั้งจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนก็ตาม <u>แก้เป็น</u> ฉันทำในสิ่งที่ฉันคิดหรือต้องการ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบใด ๆ (-)	9	2	0	0.82	- เหมือนเป็นความมีเหตุผลมากกว่าความพอประมาณ (อ.พลรพี) - น่าจะเป็น “ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันคิดหรือต้องการ แม้ว่าสิ่งนั้นจะส่งผลกระทบเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม (อ.พัชรี)
มีเหตุผล หมายถึงกระบวนการคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบโดยพิจารณาถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจและการกระทำ	1. ฉันพิจารณาอย่างละเอียดรอบด้านก่อนทำสิ่งใด (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นก่อนตัดสินใจทำอะไร (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันยอมทำบางสิ่งเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน แม้ว่าจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนก็ตาม (-)	10	1	0	0.91	-
	4. ฉันตัดสินใจหรือแก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์และความรู้สึกมากกว่าเหตุผล (-)	11	0	0	1.00	-
มีภูมิคุ้มกัน หมายถึงการวางแผนการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ สามารถพึ่งพาตนเองได้และการเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	1. ฉันวางแผนการเรียนหรือการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างรอบคอบ (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันพยายามพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดก่อนขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น (+)	10	0	1	0.82	-

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
เพื่อเตรียมพร้อมรับผลกระทบหรือความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	3. ฉันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (+)	10	0	1	0.82	-

ด้านวินัยรับผิดชอบ

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
การยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม หมายถึง การแสดงออกถึงการยอมรับและการประพฤติปฏิบัติตนตามวิถีประชา จารีต และกฎหมาย เพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคล อันจะนำไปสู่สังคมที่มีระเบียบและดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนและปกติสุข	1. ฉันจะไปให้ถึงสถานที่นัดหมายก่อนเวลาเล็กน้อย (+)	9	2	0	0.82	
	2. ฉันจะไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร หากเห็นว่าในขณะนั้นไม่ได้มีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายกับตัวเองและบุคคลอื่น <u>แก้เป็น</u> ฉันไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎจราจรทุกครั้ง หากมั่นใจว่าไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายกับตนเองและบุคคลอื่น (-)	10	0	1	0.82	เติมคำว่า “จำเป็นต้อง” และ “ทุกครั้ง” (อ.พัชรี)

องค์ประกอบ	ข้อความถาม กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกำกับตนเอง ทั้งความคิดและการกระทำให้อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อนำตนเองให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข	1. ฉันจะใช้สมาธิจดจ่อกับการทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเต็มที่ ไม่ละมือไปทำสิ่งอื่นจนกว่างานนั้นจะสำเร็จ แก้เป็น ฉันกำกับตัวเองตลอดเวลาในการทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย เพื่อไม่ให้เสียงานและมีผลกระทบกับเพื่อนในกลุ่ม (+)	10	1	0	0.91	ตัดคำว่า “จะใช้สมาธิจดจ่อกับการ” และ “สิ่งใดสิ่งหนึ่ง” ปรับเป็น “ฉันจะกำกับตัวเองตลอดเวลาในการทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย เพื่อไม่ให้เสียงานและมีผลกระทบกับเพื่อนในกลุ่ม (อ.สกล)
	2. ฉันสามารถควบคุมอารมณ์และพิจารณาเหตุผลก่อนโพสต์ถ้อยคำโต้ตอบใด ๆ ในโลกสังคมออนไลน์ (+)	11	0	0	1.00	ปรับให้กระชับ โดยตัด “เมื่อถูกกล่าวหาหรือต่อว่า” ออก (อ.นิธิวัฒน์)
	3. ฉันสามารถควบคุมจิตใจ อารมณ์ เพื่อพูดคุยหาทางออกร่วมกันทุกครั้งที่มีความขัดแย้ง (+)	11	0	0	1.00	-
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุผลที่ตรงเวลา ตามบทบาทหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	1. ฉันตั้งใจทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ แก้เป็น ฉันตั้งใจทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่เพื่อให้ทันกำหนดเวลา (+)	9	1	1	0.73	- ตัด “เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ” ออก (อ.ปิ่นกนก, อ.วรากรณ์, อ.สกล) - ข้อความ “เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ” น่าจะเป็น “เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย” มากกว่า (อ.พลรพี) - ควรทำเพื่อความสำเร็จของงานหรือเพื่อฝึกทักษะตนเอง (อ.ศรัณย์)

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
	2. ฉันให้ความใส่ใจในรายละเอียดของภาระงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ผลงานนั้นออกมาดีที่สุดในที่สุด (+)	10	1	0	0.91	-
การยอมรับผลการกระทำของตนเอง หมายถึง การยอมรับผลอันเกิดจากการกระทำของตนเอง ทั้งผลในทางบวก ทางลบ รวมถึงข้อผิดพลาดและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	1. ฉันพร้อมกล่าวคำขอโทษและแก้ไขเมื่อกระทำสิ่งที่ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้อง (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันยินดีรับฟังและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเมื่อมีผู้ตักเตือนและให้คำแนะนำ (+)	10	1	0	0.91	-
	3. ฉันไม่สนใจคำวิจารณ์หรือคำแนะนำใด ๆ เพราะฉันมั่นใจว่าได้ทำทุกอย่างอย่างสมบูรณ์แล้ว (-)	11	0	0	1.00	-

ด้านกตัญญู

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
การสำนึกในความรู้สึก หมายถึง การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ คิดในทางบวก หรือมีทัศนคติที่ดีต่อคุณความดีที่ตนเองหรือส่วนรวมได้	1. ฉันรู้สึกขอบคุณทุกคนที่ช่วยเหลือหรือให้กำลังใจ ในช่วงเวลาที่ฉันเครียดหรือทุกข์ใจ (+)	10	1	0	0.91	-
	2. ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเอง เมื่อได้ทำสิ่งดี ๆ แม้จะไม่มีใครเห็น (+)	11	0	0	1.00	-

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
กระทำหรือได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม						
การเคารพความดี หมายถึง การชื่นชม ยกย่อง ให้เกียรติในความดีที่ตนเองหรือส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง โดยแสดงออกด้วยความสุภาพเหมาะสม	1. ฉันให้เกียรติทุกคนที่ทำความดีแม้มีอายุที่แตกต่างกัน (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันชื่นชมผู้ที่ทำความดีให้แก่โรงเรียน ชุมชน หรือสังคมเสมอ (+)	11	0	0	1.00	-
การตอบแทนความดี หมายถึง การประพฤติตนในทางที่ดี เมื่อมีโอกาส โดยไม่ละเมิดสิทธิ์หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เพื่อแสดงความขอบคุณความดีที่ตนเองหรือส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง	1. ฉันตั้งใจทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ผู้ปกครอง (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันจะดูแลพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในยามแก่ชราหรือเจ็บป่วย (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันจะไม่ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องเดือดร้อนหรือเสียชื่อเสียง (+)	11	0	0	1.00	-

ด้านสุจริต

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
การละอายต่อการทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หมายถึง การแสดงความรู้สึกไม่สบายใจ รังเกียจ อาย กระดากในใจตน ไม่กล้าทำสิ่งที่ผิด กฎระเบียบไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังผู้อื่น	1. ฉันไม่กล้าทำผิดกฎระเบียบ แม้คนอื่นจะเห็นว่า เป็นเรื่องเล็กน้อยก็ตาม (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันรังเกียจการกระทำสิ่งผิด แม้ว่าคนนั้นจะเป็นเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว (+)	10	1	0	0.91	-
	3. ฉันไม่สบายใจที่หยิบเอาผลงานของคนอื่นมาเป็นของตนเอง (+)	11	0	0	1.00	-
	4. ฉันมองว่าการทำผิดกฎระเบียบเป็นเรื่องปกติ เพราะใคร ๆ ก็ทำกัน (-)	10	1	0	0.91	-
	5. ฉันรู้สึกละอายใจที่จะทิ้งขยะในที่สาธารณะ แม้ไม่มีใครเห็น (+)	11	0	0	1.00	-
การไม่เอาเปรียบและไม่แสวงหาผลประโยชน์ หมายถึง การกระทำในสิ่งที่ตรงไปตรงมา รักษาความสัตย์ ไม่เอาเปรียบ และยึดผลประโยชน์อันมิชอบของตนเอง และพวกพ้องเพียงฝ่ายเดียว	1. ฉันเลือกที่จะยื่นต่อคิวเองแทนการขอให้คนรู้จัก ลัดคิวให้ แม้จะลำบากแค่ไหนก็ตาม (+)	10	1	0	0.91	-
	2. ฉันชอบคบเพื่อนที่ทำให้ฉันได้ประโยชน์ (-)	9	2	0	0.82	-
	3. ฉันยอมทำผิดกฎเพื่อแลกกับประโยชน์ของกลุ่ม (-)	10	1	0	0.91	-
การยืนหยัดในความถูกต้อง หมายถึง การแสดงออกหรือการ	1. ฉันยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้เพื่อนบางคนอาจรู้สึกไม่พอใจ (+)	11	0	0	1.00	-

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
สนับสนุนความคิด การกระทำ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย และต่อต้านการ ทุจริตด้วยความกล้าหาญ แม้ว่าจะ มีความยากลำบากหรืออุปสรรค ขัดขวาง	2. ฉันไม่กล้าที่จะไปแจ้งตำรวจ เมื่อรู้ว่าเพื่อน กระทำผิดกฎหมาย เพราะเป็นเรื่องไม่เกี่ยวกับฉัน (-)	10	1	0	0.91	-
	3. ฉันจะไม่ทนหรืออยู่เฉย เมื่อมีใครใช้อำนาจ ในทางที่ผิด (+)	10	1	0	0.91	-

ด้านจิตสาธารณะ

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
จิตอาสา หมายถึง การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ ผู้อื่น องค์กร และสังคม ด้วยความ สมัครใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	1. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาตามกำลังและ ความสามารถของฉัน (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครเมื่อมีการ ประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรมของสถานศึกษา ชุมชน หรือสังคม(+)	11	0	0	1.00	-
สำนึกสาธารณะ หมายถึง การตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสาธารณสมบัติ	1. ฉันคิดว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องช่วยกันดูแล สาธารณสมบัติในสถานศึกษา ชุมชน หรือสังคม (+)	11	0	0	1.00	-

องค์ประกอบ	ข้อความถาม กลุ่มอายุ 13-24 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
ด้วยการเอาใจใส่ดูแลรักษา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ	2. ฉันเห็นว่าการจัดการกับขยะเป็นเรื่องของบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น (-)	11	0	0	1.00	-
การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง การอุทิศร่างกายสติปัญญา ทรัพย์สิน และเวลา เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่นโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน	1. ฉันสละเวลาส่วนตัวในการทำงานเพื่อส่วนรวมตามความจำเป็น (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันยินดีเสียสละร่างกาย แรงใจ เวลา หรือสิ่งของของฉัน ถ้าทำให้ผู้อื่นมีความสุขมากขึ้น (+)	10	0	1	0.82	-

ส่วนที่ 8

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี
ด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ด้านพอเพียง

องค์ประกอบ	ข้อความถาม กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีในการใช้ชีวิตที่ไม่น้อย เกินไปและไม่มากเกินไป พอใจใน สิ่งที่ตนเองมีอยู่ โดยไม่เบียดเบียน ตนเองและผู้อื่น	1. ฉันใช้จ่ายตามความจำเป็น โดยไม่ต้องยืมเงินผู้อื่น (+)	9	1	1	0.73	-
	2. ฉันพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่อยากได้หรืออยากเป็น เหมือนคนอื่น (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานจนไม่มีเวลาดูแล ตนเองและครอบครัว แก้เป็น ฉันทุ่มเทเวลาให้กับงานมากกว่าการดูแล ตนเองและครอบครัว (-)					- อาจแบ่งเป็น ดูแลตนเอง และ ดูแล ครอบครัว (อ.ฐิยาพร) - ตัด “จนไม่มีเวลา” ออก (อ.พัชรี)
	4. ฉันยอมเป็นหนี้ เพื่อให้มีความสุขในการดำเนิน ชีวิต (-)	11	0	0	1.00	-
มีเหตุผล หมายถึง กระบวนการคิดและตัดสินใจ	1. ฉันพิจารณาถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าก่อน ตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง (+)	11	0	0	1.00	-

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
เกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจและการกระทำ	2. ฉันตัดสินใจหรือแก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์และความรู้สึกมากกว่าเหตุผล (-)	11	0	0	1.00	-
มีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การวางแผนการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และการเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเตรียมพร้อมรับผลกระทบหรือความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	1. ฉันวางแผนการใช้เงินในชีวิตประจำวัน และวางแผนการออมหรือการลงทุนรูปแบบต่างๆ (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันเปิดรับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันพยายามเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีหรือทักษะที่จำเป็น เพื่อพึ่งพาผู้อื่นให้น้อยที่สุด (+)	11	0	0	1.00	-
	4. ฉันรู้สึกไม่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แก็ เป็น ฉันไม่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (-)	10	1	0	0.91	- อาจพิจารณาปรับคำว่า “รู้สึก” เป็น “ยัง” (อ.นิธิพัฒน์) - ตัดคำว่า “รู้สึก” ออก (อ.มณฑิรา)

ด้านวินัยรับผิดชอบ

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 41-60 ปี ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
การยอมรับและปฏิบัติตาม บรรทัดฐานทางสังคม หมายถึง การแสดงออกถึงการยอมรับและ การประพฤติปฏิบัติตนตาม วิถีประชา จารีต และกฎหมาย เพื่อควบคุมความประพฤติของ บุคคล อันจะนำไปสู่สังคมที่มี ระเบียบและดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และปกติสุข	1. ฉันใช้ชีวิตตามอารมณ์ของตนเองเป็นหลัก โดยไม่สนใจกฎระเบียบของสังคม (-)	10	1	0	0.91	-
	2. ฉันพร้อมปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของ ครอบครัว หน่วยงาน และชุมชน แม้เป็นสิ่งที่ฉัน ไม่เห็นด้วยก็ตาม (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันอดทนและยินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบจราจร แม้จะเห็นผู้อื่นละเมิด (+)	11	0	0	1.00	-
การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกำกับตนเอง ทั้งความคิดและการกระทำให้อยู่ใน ระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อนำตนเองให้ สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข	1. ฉันมุ่งมั่นกับงานที่กำลังทำเป็นหลัก แม้มีสิ่งใด มารบกวน จนกว่างานจะสำเร็จ (+)	10	1	0	0.91	-
	2. ฉันจะโต้แย้งทันทีเมื่อมีความคิดเห็นต่างจาก ผู้อื่น (-)	10	1	0	0.91	-
	3. ฉันจะไม่ซื้อสิ่งของเครื่องใช้ใด ๆ ที่ยังไม่จำเป็น แม้จะมีส่วนลดที่น่าสนใจก็ตาม (+)	10	1	0	0.91	-
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ	1. ฉันทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ในการทำงานอย่าง เต็มที่ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามที่ตั้งใจ (+)	10	1	0	0.91	-

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 41-60 ปี ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
งานหรือดำเนินกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุผลที่ตรงเวลา ตามบทบาทหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	2. ฉันทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด แม้ว่าจะมีอุปสรรคมากเพียงใดก็ตาม (+)	10	1	0	0.91	-
การยอมรับผลการกระทำของตนเอง หมายถึง การยอมรับผลอันเกิดจากการกระทำของตนเอง ทั้งผลในทางบวก ทางลบ รวมถึงข้อผิดพลาดและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	1. ฉันยินดีรับผลการกระทำของตนเอง แม้จะทำให้ฉันทุกข์ใจก็ตาม (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันยอมรับข้อผิดพลาดหรือบกพร่องของตนเอง และพร้อมปรับปรุงให้ดีขึ้น (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันไม่สนใจคำวิจารณ์หรือคำแนะนำของคนอื่น เพราะมั่นใจว่าได้ทำดีที่สุดแล้ว (-)	11	0	0	1.00	-

ด้านทัศนัญญ

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
การสำนึกในบุญคุณ หมายถึง การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ คิดในทางบวก หรือมีทัศนคติที่ดีต่อคุณความดีที่ตนเองหรือส่วนรวมได้กระทำหรือได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม	1. ฉันภูมิใจในตัวเองที่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่นในการทำมาความดีและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (+)	10	0	1	0.82	-
	2. ฉันขอบคุณทุกครั้งที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้คนทุกวัย (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันระลึกถึงน้ำใจจากคนที่เคยให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้ในยามที่ฉันทุกข์ใจ <u>แก่เป็น</u> ฉันซาบซึ้งในน้ำใจของคนที่เคยให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้ในยามที่ฉันทุกข์ใจ (+)	10	1	0	0.91	ปรับเป็น “ซาบซึ้งในน้ำใจ” (อ.วรากรณ์)
	4. ฉันรู้สึกสุขใจที่ได้เห็นคนใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือกัน (+)	11	0	0	1.00	-
การเคารพความดี หมายถึง การชื่นชม ยกย่อง ให้เกียรติในความดีที่ตนเองหรือส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง	1. ฉันปฏิบัติตนและใช้ชีวิตอย่างดีงามและมีความสุขเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในครอบครัวหรือเพื่อนร่วมงาน (+)	8	3	0	0.73	-
	2. ฉันพูดจาให้เกียรติต่อผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสทุกครั้งที่เขาแสดงความใส่ใจฉัน (+)	10	1	0	0.91	-

องค์ประกอบ	ข้อความคำถาม กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
โดยแสดงออกด้วยความสุภาพ เหมาะสม	3. ฉันส่งคำอวยพรในวาระสำคัญเพื่อขอบคุณน้ำใจ จากคนที่เคยช่วยเหลือและแก้ไขปัญหายามที่ฉัน ทุกข์ใจ (+)	11	0	0	1.00	-
	4. ฉันกล่าวชื่นชมคนใกล้ชิดหรือคนในชุมชน เมื่อเขาแสดงความรักใคร่กลมเกลียวกัน (+)	10	1	0	0.91	-
การตอบแทนความดี หมายถึง การประพฤติตนในทางที่ดี เมื่อมี โอกาส โดยไม่ละเมิดสิทธิ์หรือทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน เพื่อแสดงความ ขอบคุณความดีที่ตนเองหรือ ส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ ถูกต้อง	1. ฉันแสดงความใส่ใจและให้ความช่วยเหลือแม้ว่า จะเป็นสิ่งเล็กน้อยเพื่อเป็นการตอบแทนน้ำใจแก่ ผู้ใหญ่หรือผู้ที่อ่อนวัยกว่าจากสิ่งที่เขาเคยทำดีต่อ ฉัน (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันดูแลปู่ย่าตายายหรือคนสูงวัยที่ต้องการความ ช่วยเหลือโดยไม่ลังเล (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันพร้อมให้การปกป้องเมื่อมีใครมาสร้างความ แตกแยกให้เกิดขึ้นกับคนใกล้ชิดหรือคนในชุมชน (+)	9	2	0	0.82	-

ด้านสุจริต

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
การละอายต่อการทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หมายถึง การแสดงความรู้สึกไม่สบายใจ รังเกียจ อาย กระดากในใจตน ไม่กล้าทำสิ่งที่ผิด กฎระเบียบไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังผู้อื่น	1. ฉันรังเกียจการกระทำในสิ่งผิด แม้ว่าผู้กระทำจะเป็นเพื่อนหรือคนที่ฉันรักก็ตาม (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันไม่สบายใจเมื่อรู้ว่าตนเองทำสิ่งที่ผิดเพื่อประโยชน์ของบางคนหรือบางกลุ่ม (+)	11	0	0	1.00	-
	3. ฉันไม่กล้าเอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง แม้จะไม่มีใครรู้เห็น (+)	11	0	0	1.00	-
การไม่เอาเปรียบและไม่แสวงหาผลประโยชน์ หมายถึง การกระทำในสิ่งที่ตรงไปตรงมา รักษาความสัตย์ ไม่เอาเปรียบและไม่ยึดผลประโยชน์อันมิชอบของตนเอง และพวกพ้องเพียงฝ่ายเดียว	1. ฉันทำมาหากินอย่างตรงไปตรงมา ไม่รับและติดสินบนใคร (+)	10	1	0	0.91	-
	2. ฉันเลิกทำงานกับคนที่ให้ผลประโยชน์กับฉัน หรือทำให้ฉันได้เปรียบหรือได้ในทุกสิ่งที่หวัง (-)	10	1	0	0.91	-
	3. ฉันยอมทำผิดกฎในบางครั้งเพื่อแลกกับประโยชน์ของพวกเขาพ้องหรือคนที่ฉันรัก (-)	10	1	0	0.91	-
การยืนหยัดในความถูกต้อง หมายถึง การแสดงออกหรือการสนับสนุนความคิด การกระทำ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย และต่อต้านการ	1. ฉันไม่ลดละความพยายามที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง แม้ว่า จะขัดผลประโยชน์ของใครก็ตาม (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันแสดงออกชัดเจนว่าไม่ชอบการทุจริตผิดกฎหมาย แม้จะทำให้คนอื่นไม่ชอบฉัน (+)	11	0	0	1.00	-

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
ทุจริตด้วยความกล้าหาญ แม้ว่าจะมีความยากลำบากหรืออุปสรรคขัดขวาง	3. ฉันลังเลที่จะไปแจ้งตำรวจเมื่อรู้ว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย เพราะเกรงว่าจะไม่ปลอดภัย (-)	11	0	0	1.00	-

ด้านจิตสาธารณะ

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
จิตอาสา หมายถึง การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น องค์กร และสังคม ด้วยความสมัครใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	1. ฉันเต็มใจช่วยผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาทั้งในชุมชนและสังคมด้วยความเต็มใจ (+)	10	1	0	0.91	-
สำนักสาธารณะ หมายถึง การตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และสาธารณสุขที่ดี ด้วยการเอาใจใส่ดูแลรักษา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ	1. ฉันตรวจสอบการปิดไฟหรือเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน (+)	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันคิดว่าการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทำให้ฉันต้องอดทนต่อความไม่สะดวก (-)	10	1	0	0.91	-
	3. ฉันตัดข้าวหรืออาหารให้พ่อกับแม่โดยไม่เหลือทิ้ง (+)	10	1	0	0.91	-

องค์ประกอบ	ข้อความ กลุ่มอายุ 41-60 ปี	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
	4. ฉันเก็บขยะทิ้งทันทีที่เห็น ไม่ว่าจะของใครก็ตาม	10	1	0	0.91	-
การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง การอุทิศร่างกาย สติปัญญา ทรัพย์สิน และเวลา เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างความสุข ให้กับผู้อื่นโดยไม่ทำให้ตนเองและ ผู้อื่นเดือดร้อน	1. ฉันเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นทันที แม้สิ่งนั้นทำให้ ตนเองลำบากหรือทุกข์ใจ	11	0	0	1.00	-
	2. ฉันยินดีย้อนกลับไปช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความ เดือดร้อนทันที แม้ตนเองจะผ่านพ้นสถานการณ์ นั้นมาแล้ว	11	0	0	1.00	-

ส่วนที่ 9

ผลการพัฒนาแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี

ด้านพอเพียง

ข้อ	ข้อคำถาม
ความพอประมาณ	
1	ฉันขอเงินจากผู้ปกครองหรือยืมเงินผู้อื่น เมื่อจะซื้อสิ่งที่ต้องการ แม้อาจจะไม่มีเงินจำเป็นก็ตาม
2	ฉันพยายามซ่อมแซมหรือนำของที่ยังใช้ได้กลับมาใช้ซ้ำ จนกว่าของนั้นจะใช้ไม่ได้แล้ว
3	ฉันพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่อยากได้หรืออยากเป็นเหมือนคนอื่น
4	ฉันทำในสิ่งที่ฉันคิดหรือต้องการ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบใด ๆ
มีเหตุผล	
1	ฉันพิจารณาอย่างละเอียดรอบด้านก่อนทำอะไร
2	ฉันคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นก่อนตัดสินใจทำอะไร
3	ฉันยอมทำบางสิ่งเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน แม้ว่าจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนก็ตาม
4	ฉันตัดสินใจหรือแก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์และความรู้สึกมากกว่าเหตุผล
มีภูมิคุ้มกัน	
1	ฉันวางแผนการเรียนหรือการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างรอบคอบ
2	ฉันพยายามพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดก่อนขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
3	ฉันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ด้านวินัยรับผิดชอบ

ข้อ	ข้อคำถาม
การยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม	
1	ฉันจะไปให้ถึงสถานที่นัดหมายก่อนเวลาเล็กน้อย
2	ฉันไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎจราจรทุกครั้ง หากมั่นใจว่าไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายกับตนเองและบุคคลอื่น
การควบคุมตนเอง	
1	ฉันกำกับตัวเองตลอดเวลาในการทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ไม่เสียงานและมีผลกระทบกับเพื่อนในกลุ่ม

ข้อ	ข้อคำถาม
2	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์และพิจารณาเหตุผลก่อนโพสต์ถ้อยคำโต้ตอบใด ๆ ในโลกสังคมออนไลน์
3	ฉันสามารถควบคุมจิตใจ อารมณ์ เพื่อพูดคุยหาทางออกร่วมกันทุกครั้งที่มีความขัดแย้ง
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน	
1	ฉันตั้งใจทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ เพื่อให้ทันกำหนดเวลา
2	ฉันให้ความใส่ใจในรายละเอียดของภาระงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ผลงานนั้นออกมาดีที่สุดในที่สุด
การยอมรับผลการกระทำของตน	
1	ฉันพร้อมกล่าวคำขอโทษและแก้ไขเมื่อกระทำการสิ่งที่ไม่ดีพลาดหรือไม่ถูกต้อง
2	ฉันยินดีรับฟังและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเมื่อมีผู้ตักเตือนและให้คำแนะนำ
3	ฉันไม่สนใจคำวิจารณ์หรือคำแนะนำใด ๆ เพราะฉันมั่นใจว่าได้ทำทุกอย่างอย่างสมบูรณ์แล้ว

ด้านกตัญญู

ข้อ	ข้อคำถาม
การสำนึกในบุญคุณ	
1	ฉันรู้สึกขอบคุณทุกคนที่ช่วยเหลือหรือให้กำลังใจในช่วงเวลาที่ฉันเครียดหรือทุกข์ใจ
2	ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเองเมื่อได้ทำสิ่งดี ๆ แม้จะไม่มีใครเห็น
การเคารพความดี	
1	ฉันให้เกียรติทุกคนที่ทำความดีแม้มีอายุที่แตกต่างกัน
2	ฉันชื่นชมผู้ที่ทำความดีให้แก่โรงเรียน ชุมชน หรือสังคมเสมอ
การตอบแทนความดี	
1	ฉันตั้งใจทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ผู้ปกครอง
2	ฉันจะดูแลพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในยามแก่ชราหรือเจ็บป่วย
3	ฉันจะไม่ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องเดือดร้อนหรือเสียชื่อเสียง

ด้านสุจริต

ข้อ	ข้อคำถาม
การละอายต่อการทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	
1	ฉันไม่กล้าทำผิดกฎระเบียบ แม้คนอื่นจะเห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยก็ตาม
2	ฉันรังเกียจการกระทำความผิด แม้ว่าคนอื่นจะเป็นเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว
3	ฉันไม่สบายใจที่หยิบเอาผลงานของคนอื่นมาเป็นของตนเอง

ข้อ	ข้อคำถาม
4	ฉันมองว่าการทำผิดกฎระเบียบเป็นเรื่องปกติ เพราะใคร ๆ ก็ทำกัน
5	ฉันรู้สึกละอายใจที่จะทิ้งขยะในที่สาธารณะ แม้ไม่มีใครเห็น
การไม่เอาเปรียบและไม่แสวงหาผลประโยชน์	
1	ฉันเลือกที่จะยื่นต่อคิวเองแทนการขอให้คนรู้จักลัดคิวให้ แม้จะลำบากแค่ไหนก็ตาม
2	ฉันชอบคบเพื่อนที่ทำให้ฉันได้ประโยชน์
3	ฉันยอมทำผิดกฎเพื่อแลกกับผลประโยชน์ของกลุ่ม
การยืนหยัดในความถูกต้อง	
1	ฉันยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้เพื่อนบางคนอาจรู้สึกไม่พอใจ
2	ฉันไม่กล้าที่จะไปแจ้งตำรวจเมื่อรู้ว่าเพื่อนกระทำความผิดกฎหมาย เพราะเป็นเรื่องไม่เกี่ยวกับฉัน
3	ฉันจะไม่ทนหรืออยู่เฉยเมื่อมีใครใช้อำนาจในทางที่ผิด

ด้านจิตสาธารณะ

ข้อ	ข้อคำถาม
จิตอาสา	
1	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาตามกำลังและความสามารถของฉัน
2	ฉันเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครเมื่อมีการประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรมของสถานศึกษา ชุมชน หรือสังคม
สำนึกสาธารณะ	
1	ฉันคิดว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องช่วยกันดูแลสาธารณสมบัติในสถานศึกษา ชุมชน หรือสังคม
2	ฉันเห็นว่าการจัดการกับขยะเป็นเรื่องของบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	
1	ฉันสละเวลาส่วนตัวในการทำงานเพื่อส่วนรวมตามความจำเป็น
2	ฉันยินดีเสียสละร่างกาย แรงใจ เวลา หรือสิ่งของของฉัน ถ้าทำให้ผู้อื่นมีความสุขมากขึ้น

ส่วนที่ 10

ผลการพัฒนาแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี

ด้านพอเพียง

ข้อ	ข้อคำถาม
ความพอประมาณ	
1	ฉันใช้จ่ายตามความจำเป็น โดยไม่ต้องยืมเงินผู้อื่น
2	ฉันพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่อยากได้หรืออยากเป็นเหมือนคนอื่น
3	ฉันทุ่มเทเวลาให้กับงานมากกว่าการดูแลตนเองและครอบครัว
4	ฉันยอมเป็นหนี้เพื่อให้มีความสุขในการดำเนินชีวิต
มีเหตุผล	
1	ฉันพิจารณาถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าก่อนตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง
2	ฉันตัดสินใจหรือแก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์และความรู้สึกมากกว่าเหตุผล
มีภูมิคุ้มกัน	
1	ฉันวางแผนการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน และวางแผนการออมหรือการลงทุนรูปแบบต่าง ๆ
2	ฉันเปิดรับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3	ฉันพยายามเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีหรือทักษะที่จำเป็น เพื่อพึ่งพาผู้อื่นให้น้อยที่สุด
4	ฉันไม่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ด้านวินัยรับผิดชอบ

ข้อ	ข้อคำถาม
การยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม	
1	ฉันใช้ชีวิตตามอารมณ์ของตนเองเป็นหลัก โดยไม่สนใจกฎระเบียบของสังคม
2	ฉันพร้อมปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของครอบครัว หน่วยงาน และชุมชน แม้เป็นสิ่งที่ฉันไม่เห็นด้วยก็ตาม
3	ฉันอดทนและยินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบจราจร แม้จะเห็นผู้อื่นละเมิด
การควบคุมตนเอง	
1	ฉันมุ่งมั่นกับงานที่กำลังทำเป็นหลัก แม้มีสิ่งใดมารบกวน จนกว่างานจะสำเร็จ (+)

ข้อ	ข้อคำถาม
2	ฉันจะโต้แย้งทันทีเมื่อมีความคิดเห็นต่างจากผู้อื่น
3	ฉันจะไม่ซื้อสิ่งของเครื่องใช้ใด ๆ ที่ยังไม่จำเป็น แม้จะมีส่วนลดที่น่าสนใจก็ตาม
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน	
1	ฉันทุ่มเทพลังงาน พลังใจ ในการทำงานอย่างเต็มที่ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามที่ตั้งใจ
2	ฉันทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด แม้ว่าจะมีอุปสรรคมากเพียงใดก็ตาม
การยอมรับผลการกระทำของตน	
1	ฉันยินดีรับผลการกระทำของตนเอง แม้จะทำให้ฉันทุกข์ใจก็ตาม
2	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดหรือบกพร่องของตนเอง และพร้อมปรับปรุงให้ดีขึ้น
3	ฉันไม่สนใจคำวิจารณ์หรือคำแนะนำของคนอื่น เพราะมั่นใจว่าได้ทำดีที่สุดแล้ว

ด้านกตัญญู

ข้อ	ข้อคำถาม
การสำนึกในบุญคุณ	
1	ฉันภูมิใจในตัวเองที่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่นในการทำความดีและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข
2	ฉันขอบคุณทุกครั้งที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้คนทุกวัย
3	ฉันซาบซึ้งในน้ำใจของคนที่เคยให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาให้ในยามที่ฉันทุกข์ใจ
4	ฉันรู้สึกสุขใจที่ได้เห็นคนใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือกัน
การเคารพความดี	
1	ฉันปฏิบัติตนอย่างดีงามเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในครอบครัวหรือเพื่อนร่วมงาน
2	ฉันพูดจาให้เกียรติต่อผู้ใหญ่หรือผู้อ่อนวัยทุกครั้งที่เขาแสดงความใส่ใจฉัน
3	ฉันส่งคำอวยพรในวาระสำคัญเพื่อขอบคุณน้ำใจจากคนที่เคยช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาให้ฉันทุกข์ใจ
4	ฉันกล่าวชื่นชมคนใกล้ชิดหรือคนในชุมชนเมื่อเขาแสดงความรักใคร่กลมเกลียวกัน
การตอบแทนความดี	
1	ฉันแสดงความใส่ใจและให้ความช่วยเหลือแม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็กน้อยเพื่อเป็นการตอบแทนน้ำใจแก่ผู้ใหญ่หรือผู้ที่อ่อนวัยกว่าจากสิ่งที่เขาเคยทำดีต่อฉัน
2	ฉันดูแลปู่ย่าตายายหรือคนสูงวัยที่ต้องการความช่วยเหลือโดยไม่ลังเล
3	ฉันพร้อมให้การปกป้องเมื่อมีใครมาสร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นกับคนใกล้ชิดหรือคนในชุมชน

ด้านสุจริต

ข้อ	ข้อคำถาม
การละอายต่อการทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	
1	ฉันรังเกียจการกระทำในสิ่งผิด แม้ว่าผู้กระทำจะเป็นเพื่อนหรือคนที่ฉันรักก็ตาม
2	ฉันไม่สบายใจเมื่อรู้ว่าตนเองทำสิ่งที่ผิดเพื่อประโยชน์ของบางคนหรือบางกลุ่ม
3	ฉันไม่กล้าเอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง แม้จะไม่มีใครรู้เห็น
การไม่เอาเปรียบและไม่แสวงหาผลประโยชน์	
1	ฉันทำมาหากินอย่างตรงไปตรงมา ไม่รับและติดสินบนใคร
2	ฉันเลือกทำงานกับคนที่ให้ผลประโยชน์กับฉันหรือทำให้ฉันได้เปรียบหรือได้ในทุกสิ่งที่ยังหวัง
3	ฉันยอมทำผิดกฎในบางครั้งเพื่อแลกกับประโยชน์ของพวกเขาหรือคนที่ฉันรัก
การยืนหยัดในความถูกต้อง	
1	ฉันไม่ลดละความพยายามที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง แม้ว่าจะขัดผลประโยชน์ของใครก็ตาม
2	ฉันแสดงออกชัดเจนว่าไม่ชอบการทุจริตผิดกฎหมาย แม้จะทำให้คนอื่นไม่ชอบฉัน
3	ฉันลงมือที่จะไปแจ้งตำรวจเมื่อรู้ว่ามีคนกระทำผิดกฎหมาย เพราะเกรงว่าจะไม่ปลอดภัย

ด้านจิตสาธารณะ

ข้อ	ข้อคำถาม
จิตอาสา	
1	ฉันเต็มใจช่วยผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน
2	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาทั้งในชุมชนและสังคมด้วยความเต็มใจ
สำนึกสาธารณะ	
1	ฉันตรวจสอบการปิดไฟหรือเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน
2	ฉันคิดว่าการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทำให้ฉันต้องอดทนต่อความไม่สะดวก
3	ฉันตักข้าวหรืออาหารให้พ่อกันโดยไม่เหลือทิ้ง
4	ฉันเก็บขยะทิ้งในที่ที่เห็น ไม่ว่าจะของใครก็ตาม
การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	
1	ฉันเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นทันที แม้สิ่งนั้นทำให้ตนเองลำบากหรือทุกข์ใจ
2	ฉันยินดีย้อนกลับไปช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนทันที แม้ตนเองจะผ่านพ้นสถานการณ์นั้นมาแล้ว

ส่วนที่ 11
ผลการสำรวจสถานการณ์คุณธรรมด้วยดัชนีชี้วัดคุณธรรม 5 ด้าน
ของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี และข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินคุณธรรม 5 ด้าน

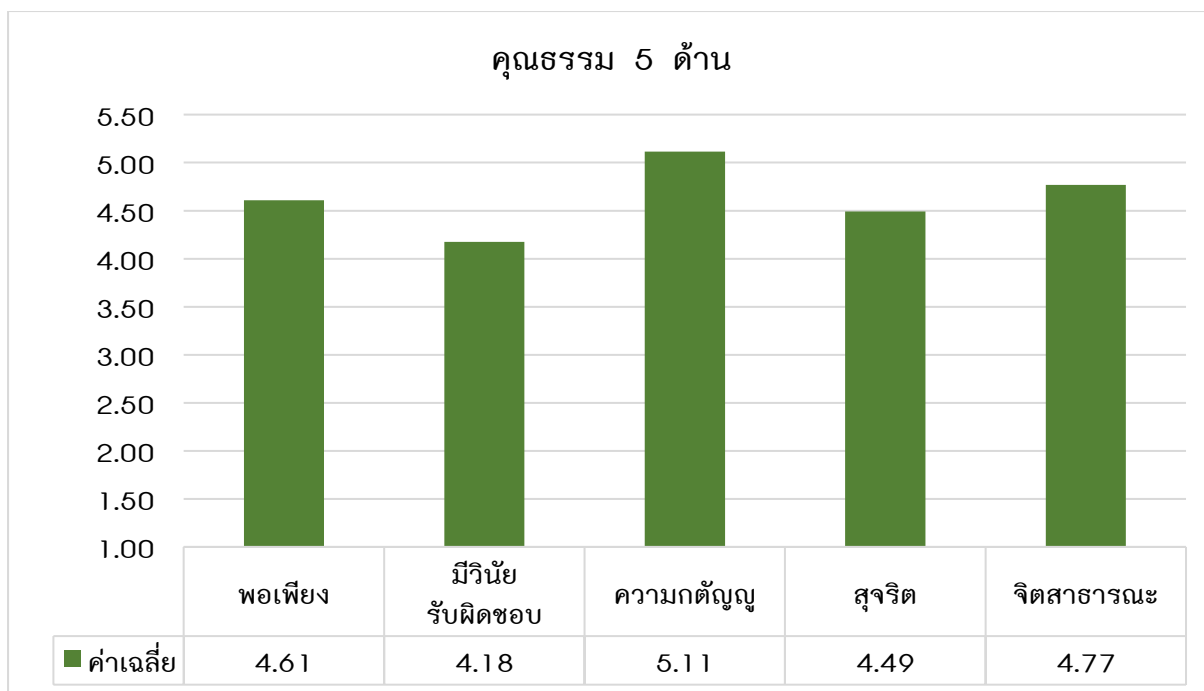
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	2,798	34.9	25 – 30 ปี	3,373	42.1
หญิง	4,726	59.0	31 – 35 ปี	2,022	25.2
LGBTQ+	433	5.4	36 – 40 ปี	2,536	31.7
ไม่ระบุ	52	0.6	ไม่ระบุ	78	1.0
สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุต่ำสุด 25 ปี		
โสด	3,994	49.9	อายุสูงสุด 40 ปี		
สมรส	3,539	44.2	พิสัย (range) 15 ปี		
หย่าร้าง	227	2.8	อายุเฉลี่ย 32.34 ปี		
หม้าย	96	1.2	มัธยฐาน 32 ปี		
แยกกันอยู่	105	1.3	ฐานนิยม 40 ปี		
ไม่ระบุ	48	0.6	ศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ	พุทธ	6,223	77.7
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2,757	34.4	คริสต์	232	2.9
ปริญญาตรี	4,092	51.1	อิสลาม	1,399	17.5
ปริญญาโท	885	11.1	อื่น ๆ เช่น ไม่นับถือศาสนา	46	0.6
ปริญญาเอก	85	1.1	ไม่ระบุ	109	1.4
ไม่ระบุ	190	2.4	อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เกษตรกร (ไร่ นา สวน ปศุสัตว์ ประมง)	1,278	16.0
เหนือ	632	7.9	รับราชการ/พนักงานรัฐ	2,451	30.6
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2,075	25.9	พนักงานเอกชน	1,396	17.4
ใต้	2,380	29.7	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	230	2.9
ตะวันออก	332	4.1	รับจ้างทั่วไป	1,519	19.0
กลาง	2,051	25.6	ธุรกิจส่วนตัว/อิสระ	1,024	12.8
ตะวันตก	539	6.7	อื่น ๆ	70	0.9
			ไม่ระบุ	41	0.5

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินมีอายุระหว่าง 25-40 ปี จำนวน 8,009 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.0 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 49.9 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 51.1 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 77.7 ผู้ตอบแบบประเมินครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ โดยรับราชการ/พนักงานรัฐมากกว่ากลุ่มสาขาอาชีพอื่น ร้อยละ 30.6 และกระจายอยู่ทุกภูมิภาค โดยอยู่ภาคใต้มากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ร้อยละ 29.7

2. ผลการประเมินคุณธรรม 5 ด้าน

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณธรรม 5 ด้าน โดยผู้ตอบแบบประเมินเป็นผู้ประเมินตนเอง

คุณธรรม 5 ด้าน	min	max	M	S	แปลผล
พอเพียง	1.22	6.00	4.61	0.66	มาก
ความพอประมาณ	1.00	6.00	4.68	0.83	มาก
ความมีเหตุผล	1.00	6.00	4.54	0.78	มาก
ภูมิคุ้มกัน	1.33	6.00	4.60	0.81	มาก
มีวินัยรับผิดชอบ	1.00	6.00	4.18	0.58	ปานกลาง
การยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม	1.00	6.00	4.02	0.82	ปานกลาง
การควบคุมตนเอง	1.00	6.00	4.00	0.83	ปานกลาง
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน	1.00	6.00	4.16	0.91	ปานกลาง
การยอมรับผลการกระทำของตน	1.00	6.00	4.40	0.74	ปานกลาง
ความกตัญญู	1.70	6.00	5.11	0.69	มาก
การสำนึกในความดี	1.67	6.00	5.27	0.77	มาก
การเคารพความดี	1.33	6.00	4.94	0.89	มาก
การตอบแทนความดี	1.00	6.00	5.13	0.77	มาก
สุจริต	1.45	6.00	4.49	0.77	ปานกลาง
การละอายต่อการทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	1.00	6.00	4.67	0.87	มาก
การไม่เอาเปรียบและไม่แสวงหาผลประโยชน์	1.00	6.00	4.57	0.84	มาก
การยืนหยัดในความถูกต้อง	1.00	6.00	4.19	1.08	ปานกลาง
จิตสาธารณะ	2.38	6.00	4.77	0.80	มาก
จิตอาสา	1.00	6.00	4.44	1.07	ปานกลาง
สำนึกสาธารณะ	1.00	6.00	5.22	0.87	มาก
การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	2.25	6.00	4.71	0.95	มาก
ภาพรวมคุณธรรม 5 ด้าน	2.15	6.00	4.64	0.60	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี ประเมินว่าตนเองมีคุณธรรม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.64 จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีคุณธรรมด้านความกตัญญูมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 5.11 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ในขณะที่คุณธรรมด้านวินัย รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุดคือ 4.18 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณธรรมด้านจิตสาธารณะและพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.77 และ 4.61 ตามลำดับ และมีคุณธรรมด้านสุจริตอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.49

หากพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ของคุณธรรมแต่ละด้านพบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุดของคุณธรรมด้านพอเพียงคือ ความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.54 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุดของคุณธรรมด้านวินัย รับผิดชอบคือ การควบคุมตนเอง มีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุดของคุณธรรมด้านกตัญญูคือ การเคารพความดี มีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.94 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุดของคุณธรรมด้านสุจริตคือ การยืนหยัดในความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.19 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุดของคุณธรรมด้านจิตสาธารณะคือ การมีจิตอาสา มีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.44 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากผลการศึกษาซึ่งพบว่าในภาพรวมกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี ประเมินว่าตนเองมีคุณธรรมด้านพอเพียง กตัญญู และจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก และมีคุณธรรมด้านวินัย รับผิดชอบและสุจริตอยู่ในระดับปานกลาง โดยคุณธรรมด้านวินัยรับผิดชอบนั้นมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับคุณธรรมด้านอื่น ๆ ดังนั้น คณะวิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมคุณธรรมให้มากขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 3 ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี

ระดับ	ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี
นโยบาย/ กระทรวง	➢ ควรมียุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมในกลุ่มคนไทยผ่านโครงสร้างระบบนิเวศต้นทุนชีวิตทั้ง 5 พลัง คือ พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังที่ทำงาน/องค์กร พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน ➢ ศูนย์คุณธรรมควรเป็นหน่วยงานหลักที่เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนการนำยุทธศาสตร์การส่งเสริมการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมในกลุ่มคนไทยผ่านโครงสร้างระบบนิเวศต้นทุนชีวิตทั้ง 5 พลัง ไปใช้ร่วมกับกระทรวง/หน่วยงานนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ติดตามสถานการณ์คุณธรรมคนไทย
ศูนย์กลางพื้นที่ ภูมิภาค/จังหวัด	➢ ควรมีแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมในกลุ่มคนไทยภายใต้กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนช่วงวัยนี้ ทั้งในมิติของการส่งเสริมคุณธรรมในระดับตัวบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน และสังคม ➢ ควรมีหน่วยงานหลักระดับภูมิภาค/จังหวัดในการส่งเสริมแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมในกลุ่มคนไทยแบบอิงพื้นที่ โดยมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานภายใต้จังหวัด มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลุ่มครอบครัว องค์กร ชุมชน และสังคม ในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ มาร่วมบูรณาการงานเชิงพื้นที่ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทุกระดับ ร่วมกำหนดเป้าหมายการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมของพื้นที่ร่วมกัน ➢ ส่งเสริมให้พื้นที่เกิดการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมโดยใช้พื้นที่จังหวัดเป็นฐาน โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ร่วมกับขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมในกลุ่มคนไทย มีระบบการสร้าง “วงรอบคุณค่าต้นทุนชีวิต” (Life Assets Value Circle) โดยมุ่งบ่มเพาะการสร้างคุณธรรมผ่านวิถีชีวิตของกลุ่มคนใน ผ่านการขับเคลื่อนที่สมดุล (Thriving in Balance) ตามหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
องค์กร/ หน่วยงาน (ที่ทำงาน)	➢ หน่วยงาน/องค์กร (ที่ทำงาน) ทั้งภาครัฐและเอกชน ควรมีระบบการสร้างวิถีชีวิตคุณธรรมในองค์กร โดยเฉพาะการส่งเสริมในมิติของกตัญญูและสุจริตให้เกิดขึ้นกับ

ระดับ	ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี
	สมาชิกในองค์กร ผ่านกิจกรรมหรือการสร้างแรงจูงใจทางบวก ผ่านระบบรางวัลสำหรับสมาชิกเพื่อเป็นแบบอย่างให้สมาชิกในองค์กรได้เรียนรู้
ชุมชน	➤ หน่วยงานระดับชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสถาบันครอบครัวควรสร้างระบบการส่งเสริมวิถีชีวิตคุณธรรมให้กับคนทุกกลุ่มในระบบนิเวศของชุมชน ผ่านการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในชุมชน
ครอบครัว	➤ สถาบันครอบครัวควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของวิถีชีวิตคุณธรรมผ่านการเป็นแบบอย่างให้กับสมาชิกในครอบครัว ควรสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวมีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรม หรือเป็นกิจกรรมที่ครอบครัวออกแบบมาเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้เรียนรู้ร่วมกัน

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

3.2.1 ควรมีการสำรวจสถานการณ์คุณธรรม 5 ด้านของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 25-40 ปี ในระยะยาว เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการพัฒนากลุ่มคนวัยทำงานช่วงวัยนี้ต่อไป

3.2.2 ควรมีการพัฒนาเกณฑ์ปกติให้สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกณฑ์ปกติมีความเป็นปัจจุบัน

3.2.3 ควรมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามสถานการณ์คุณธรรม 5 ด้าน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล และรายงานผล

บรรณานุกรม

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). (2561, 13 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 185 ตอนที่ 82. หน้า 1-71.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564ก). ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. ค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.nesdc.go.th/download/document/Yearend/2021/plan13.pdf>.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564ข). แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2565, จาก http://nscr.nesdc.go.th/nesdc_uat/แผนการปฏิรูปประเทศ/.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน
 เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี
 วันจันทร์ ที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 09.00-12.00 น. ผ่านระบบ Zoom Meeting

ที่	รายชื่อ	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1	ดร.รชยา ศรีสุริฉันทน์	เจ้าของกิจการ	คิดคุุได้
2	ดร.มณฑา วิญญูโสภิต	เจ้าของกิจการ	โรงเรียนภาษาอังกฤษอาภาพัฒนา
3	อาจารย์อนุสรณ์ ศิวะกุล	เจ้าของกิจการ	โรงเรียนเคมีอาจารย์อู๋
4	นางเบญจมาศ ฉลาดการณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ กลุ่มยุทธศาสตร์ การวิจัยและพัฒนา	สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
5	นางสาววาสนา เครือมาศ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ พิเศษ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน
6	นางสาววรัรักษ์ คงรัตนสมบูรณ์	นักพัฒนาสังคม	กรมกิจการผู้สูงอายุ
7	นายคู่บุญ ศกุนตนาค	ศึกษานิเทศก์	สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี
8	นางสาวเขมิษา บุญเกียรติ	เจ้าของกิจการ	สถาบัน Dance Me Up

ภาคผนวก ข รายชื่อนิสิตเข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน
เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี
วันจันทร์ ที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 09.00-12.00 น. ผ่านระบบ Zoom Meeting

ที่	รายชื่อ	หน่วยงาน
1	นายอัจฉริยจักร ผาสุข	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2	นางสาวเกวลิณ ฤทธิ์เดช	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3	นายณัฏพล บุญมาอูต	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
4	นางสาวจิริญญาภรณ์ พุฒคาม	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
5	นายณัฐนันท์ ศรีวารินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
6	นายธีรศักดิ์ เงินสองสี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
7	นายหฤษณ์ บุญชื่น	มหาวิทยาลัยพะเยา
8	นายสุรเดช ลามือกุก	มหาวิทยาลัยพะเยา

ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน
 เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 41-60 ปี
 วันจันทร์ ที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 09.00-12.00 น. ผ่านระบบ Zoom Meeting

ที่	รายชื่อ	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1	ดร.อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการ กลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา	สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
2	ดร.วิภาดา วาณิช	นักวิชาการศึกษาระดับชำนาญการพิเศษ	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
3	นางสาวชนิธดา เกตุอำไพ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน
4	นางสาวศิริพร กุฎีรัตน์	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ	กรมกิจการผู้สูงอายุ
5	นายธนาชัย อึ้งสมรรถโกษา	-	โรงเรียนแสงทอง (ช่างไฟฟ้ากับแอร์)
6	ดร.อรรถัย สงวนพรรค	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท
7	ดร.ภาวดี เหมทานนท์	อาจารย์	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
8	นายพรต เหลืองจามิกร	-	ธุรกิจส่วนตัว
9	ดร.รวี บัวด้วง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักทรัพยากร มนุษย์	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

ภาคผนวก ง รายชื่อนักวิจัยที่เข้าร่วมประชุมวิพากษ์ตัวบ่งชี้คุณธรรม 5 ด้าน
 เพื่อเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทยช่วงอายุ 13-24 ปี และ 41-60 ปี
 วันจันทร์ที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 09.00-12.00 น. ผ่านระบบ ZOOM

ที่	รายชื่อ	ตำแหน่ง
1	รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา	หัวหน้าโครงการวิจัย
2	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์	นักวิจัยร่วม
3	รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพิทธ์ สุวทันพรกุล	นักวิจัยร่วม
4	ดร.โอภาส สุขหวาน	นักวิจัยร่วม
5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศรา พิงโพธิ์สภ	นักวิจัยร่วม
6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข	นักวิจัยร่วม
7	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา	นักวิจัยร่วม
8	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตุลย์เมธการ	นักวิจัยร่วม
9	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา ศกุนตนาค	นักวิจัยร่วม
10	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว	นักวิจัยร่วม
11	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ มีชาญ	นักวิจัยร่วม